

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Aug. perg. 254

[S.l.], [9. Jh.]

Isidorus, De ecclesiasticis officiis (excerpta)

[urn:nbn:de:bsz:31-1487](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1487)

INCERT. LIB. OFFICOR. EXPOSITO.

ADOMS, VSIDOR, EPI

IS SPANIENSES,

NO AEO ET DISERAO
fulgendo urbis romae spo.

Et ydorus spo quibus ame
originem officiorum quos

magistrato in ecclesiis studium

ut quibus sunt in ueritate ceuatores, bseuib;

cognoscere indicus. utaq; ut uoluerit la

bellum degenere officiorum ordinem

missi beseu paucis ueritate sams ceuato su

aut locus obtulit commendatu in quo ple

sq; meo solo elieui nonnulla uiso utaq;

ut cepit ipsus bseu admiscui. utquo

facilius lego de singulis fide ceuato

trahit. sic accenti celi quid bseu displicent

erionibus meis p[er]p[et]uos u[er]ba s[un]t, quia
non sunt p[er]f[er]enda ad culpam meam atulim
de quibus ascribendo adhibetur auctoritas.

Incipit' ceppitulo primo.

De ecclesia uel uocabulum xpianorum.
Primum ceptato cepto ecclesia in engochia
est fundatae ibiq; primum nomen c[on]sta
entium p[er] h[oc] est p[er]f[er]endum s[er]uatum.
Sicut in ecclesia apostolorum ascribuntur,
Uocantur autem xpiani de uariis uocabu
lo s[er]uamine xp[ist]i, nam sicut s[er]uamine
iude uocabulum ascribunt iudei, a quo
nulla gens p[er]p[et]uos s[er]uatis dignitates clari
tate & cepto c[on]stancie gentis nomen in h[oc].
Uocabulum est in gentibus & in iudeis p[er]p[et]uos roga
tione dignitates p[er]f[er]entis; ecclesia enim
uocatur p[er]p[et]uos nomen p[er]f[er]entis quod
omn[is] ad se uocet & in unum congregat.
Catholica enim ideo dicitur quia p[er] uniuersa

mundū est Constatuta uel catholica,
 qm̄ uniuersalis in eā doctrinā est ad
 instructionem hominum deuisibilibus
 adque inuisibilibus rebus ceterum
 adq; futurum
 uel p̄p̄t̄ hominum omne genus
 ad pietatē & sub iudicium acem p̄ncipū
 quem acem p̄ncipatus sub iudicium
 & iudicium uel p̄p̄t̄ ea generaliter
 quod curat omnium peccata qui p̄
 corpus & animā p̄seuandus;

De Amplis; tabernaculis moyses. Legis
 leuitor p̄mum dno condedit. se Lomon
 deinde Amplum p̄ iudicium p̄diturus
 instituit nostrorum. post hęc Amposum
 p̄dit in toto mundo xpi acta p̄seuandus;

III. De choris.

Chorus itam moyses post ascensum sub
 mens p̄mum instituit & iudicium q;

secuum distinctis classibus sic scribit
p[ro]p[ter] eundem . . . censetur inchoat
p[ro]docuit ceterum triumphale, chorum
suum cum imagine corone fecerat
& sic uocatur . . .

Unde in ecclesiastico libro scribit
Sacerdotem sacerdotem et ceterum
& in circuitu sui corone spectatum,
chorus enim p[ro]p[ter] multitudine confirmat
dum est quique apud eos, non minus
cedendum constat ceterum . . . apud
nos enim in isto numero paucioribus
seu pluribus uel sine ullo discrimine constat
III. DE ECCLESIIS,

Quandocum sum dicit, itam dicit moysi
p[ro]p[ter] inuenerit quando p[er]cussit egyptum
cep[er]at & pharaone submerso cum populo
p[er] insuetam mactis iactantia ceterum

syedolæbundus egissus. & dixit,
 Cœnæmus dno gloriose, Deinde de
 boriæ non ignobilis fœminæ In libro iudicũ
 hoc mysterium functæ supplicatur,
 posite usq̃ multæ supplicimus non solè
 uirtus sãt ædæm fœminas sp̃r diuino
 completis. di cœmisset mysteria,
 Cœnæcum hoc uox homæne - psalmũ
 usq̃ qui cœnæus cœb psalmũ,

V. De psalmis,

Psalteryum esse potest moyses dauid pph.,
 In magno eloquio uel mysterio p̃dica
 eccl̃ie. hic dum cepudã in hoc emunt
 specialit̃ cœdo electum s̃t cœlentisũ
 p̃ncip̃ psalmorum que ch̃s̃æusũ
 esse p̃m̃ũr̃ culus psalmũ hic p̃m̃ũ
 circum melodia cœntilincẽsum suauũ
 cœb eccl̃ie frequẽt̃ cœctur. officũ
 quo fecit usq̃ ænimi cœd conpunc̃õnẽm

flexa tendit, p̄mittit uice ceu t̄m ecclesie
it̄e p̄celleret uat̄modico flexu uocis
fecerit p̄celleret. It̄e uat̄p̄nūgand̄m
uicior̄ essit qūam c̄c̄nd̄a. p̄p̄ter
c̄c̄nd̄a t̄m in ecclesia nec̄m non p̄p̄ter
sp̄it̄ualis. Consuetudo est̄ Consuetudo
c̄c̄nd̄a uat̄qūe uis̄bis non conpur
gund̄ur succur̄t̄ modol̄c̄minis moūsant̄
Sic nec̄m q̄; tab̄er̄at̄issim̄s c̄c̄st̄inus in lib̄is
confessionum succ̄sum consuetudin̄m
c̄c̄nd̄a in ecclesia uat̄p̄ ob̄sec̄r̄at̄ionem
inquit̄ c̄c̄nd̄am in̄f̄im̄ior̄ c̄c̄nd̄am c̄c̄
effect̄ū p̄c̄c̄t̄is ex̄urḡet. nec̄m in̄p̄s̄
c̄c̄nd̄a d̄ic̄at̄, Reliḡīus & c̄c̄nd̄as
moūsant̄ur c̄c̄nd̄am n̄s̄c̄nd̄am, c̄c̄nd̄am
p̄c̄c̄t̄is qūam c̄c̄nd̄a c̄c̄nd̄a qūam
si non c̄c̄nd̄a d̄ic̄at̄ om̄nis effect̄us n̄
p̄p̄ter̄um d̄ic̄at̄ sit̄c̄nd̄am uel noūit̄ad̄m
n̄s̄c̄nd̄a qūam ocl̄ul̄t̄e f̄em̄īc̄at̄

Scitandum magis cum sua uita & etate
 fidei uocem canentibus; **VI. De hymnis**
 Hymnus primus eundem de uia propheta
 condeuissimam hec & emissimam manifestum est,
 Deinde alios pph. postea quidem & alii pph.
 In fornacem positi conuocati omni estatura
 estecati omnium hymnum canentibus
 dixerunt; Itaque & hymnis & psalmis
 canentibus non solum pph. tunc sed & hanc
 ipsius dñi & apostolorum habemus exem-
 plum. Et sicut pph. de hac re uita
 edmondum & ad inflammationem pub-
 licum diuine dilectionis effectum?
 Sunt enim diuini hymnis & ingenio hu-
 mano compositi. Et ceteris uicibus gallus
 dñi pph. uir genialis eloquens con-
 pignus. Hymnosum carmen clausum
 primus, postquam ambrosius mediocris
 uir magne glorie & in pph. & in ecclesia

clarissimus doctus copiosus Inhulus modice
caerimine floruisse cognoscitur adque
hymni sequi nomine ambrosiani uocantur
quicquid hulus ampositum in ecclesia
mediolani celebrare cepit. Culus celebra
si de uogo detineat pater officii per totam
eccliam obseruatur. caerimine autem quicquid
In laudandi dei dicitur hymni uocantur.

VII. DE ANTI-PHONIS.

Antiphonae Gregorium composuerunt
duobus choris alternatim inchoantibus
quasi duo Iosephim duo quoque Antiphonae
In uocant sibi Conclamantiae, cepit laudare
uero primus ita beatus ambrosius
antiphonae instituit Gregorium deinde
Imitatus hinc in uocant oculis regio
nibus eorum usus est breuitate.

VIII. DE RESPONSORIS.

Responsoriae ecclesiis longe ante ampositae

sunt specie & uocata hec nomine. quod uno
 eorum coram consonando respondeant,
 Ecce enim quod solus quisque agebat nunc
 uis unus dum in se duo uel a se communit
 cantant choro in pluri; respondendum;

VIII. De presbiteribus.

Presbiteribus dominum deprecante christus nobis & composuit
 & confidit. Cum ergo quaesierit apostoli.
 Dominum supplicante & nesciente quomodo depre-
 carentur. dixerunt christo domine docet nos orare.
 id est compare nos presbiteris. scilicet dominus de libro
 lysis ecclesie docuit quomodo orarent uel
 quomodo dominum impetrarent. Et ob hoc pro-
 ducta est consuetudo ecclesie dominum presbiteribus
 deprecante contra eorum consuetudinem. et uel
 ecclesie presbiteribus & ad instanciam ecclesie quos confidit
 christus quosque primum presbiteri obedunt compa-
 nentibus quibus dominum supplicare debent.

X. De Legionibus.

Legionis prouocet ordo atq; Insti-
gionis esse hu uel dorum a se dicitur docet;
nam et ipsi legimus p[ro]p[ri]is dicitur quidie
bus & lege & p[ro]p[ri]is Legionem Insigne
gis utundis et hoc diuidit p[ro]p[ri]um
t[er]m[in]i Legionem seruans Insti Legionem
et enim lego non p[ro]p[ri]e uel dicitur
edidit. unde oportet ut quando
p[ro]p[ri]e dicitur p[ro]p[ri]e dicitur ab omnibus;
Cum uero lego legatur facit siligo equo
uoluitur uel dicitur, nam & si dicitur
sup[er] uel dicitur quisq; cum lego celebratur
uoluitur uel dicitur dicitur & p[ro]p[ri]e signaent f[er]re
uoluitur sollicitudine commodit p[ro]p[ri]e dicitur
opendi, Id cum oramus p[ro]p[ri]e dicitur orare
cum uoluitur orare p[ro]p[ri]e dicitur obedi
oracionis nec p[ro]p[ri]e dicitur Legionem; quia
non s[em]p[er] quilibet p[ro]p[ri]e dicitur possit
habere. cum orandi possit s[em]p[er] imp[er]p[ro]p[ri]e dicitur

fit. nam nō potest p̄suam nāsci utalitatē
 & legōnis cūdiarū quidā orōdo ip̄sē
 pinguis or̄dum mēis p̄cedēdū legōnis
 sēgīnēdē p̄diuīnāsum p̄rūm quāsi nūp
 cūdiuit īmāginis cūstīc & mānāe sōsōr
 mōerthē quī sēdēs ad pēdēs ihū sōsōr nēg
 lēatē uērbūm īn dīgus cūdiēbet, bonē
 p̄rtēm lēgē sēdēm uocē p̄mīcatur. ideo
 sādīalōnis clārē uocē sādīlōndō cōmmonit
 ut sūe dūm p̄fēllitur sūe dūm lēgō p̄rōnū
 dētur cōb omnibus unītas obsēuēdū. ut
 quod omnib; p̄fēdicatur & quēclib; cōb omnib;
 unītas cūdiēdū. **XI. De lib; & cōmōnī**

p̄rōnūndandis uīsō lēgōnīs īn x̄pī ecclīas
 dēscrīptūss̄ s̄cīs. Cōfēctā dūm sādēm
 s̄cā s̄c̄pturāe & uēstī lēgē s̄c̄nōuē.

XII. de laudibus,

Laudēs hōc s̄t alleluīa cōnēgē. Cōnēgē s̄t
 s̄p̄tōrūm culus & p̄sōnā dūōrūm uērbōrūm

In eadem parte consistit hoc est laus di-
deculus mystico ubi in eo cecidit se fortis
spis se uellantem uidisset uel audisset uocem
celestis exercitus angelorum tamquam
uocem aquarum multarum et tamquam
uocem uelorum thronorum dierum
alleluia, de quo nullus debet ambigere
et hoc laudis mysticum dignae fidei
et de uocem celestium angelis esse con-
iunctionem, alleluia enim sicut et Amen.
Debet in eadem lingua neque quae apertis
feruntur, non quae in eadem parte minime
quereant sed sicut ceunt docet se seruandis
in his centuribus pro se sum ceuatam.
In eadem generis etiam regionibus non in omni
tempore seruandum dominicis diebus
et quinquaginta post diem resurrexerunt
alleluia centuribus pro significationem
futuram resurrexerunt et legem.

Utrum aput nos secundum eandem quae hispania su
 t predictores ppter dies ieiuniorum uel quae
 diebus omni die post eandem cellula,
 Scriptum est enim sicut locus huius in ostium meo,
 Quod uero post consumationem psalmi
 siue lectionem predicacione est infirmam can
 tentur. hoc autem in se futurum facit et
 significans post adunacionem regni caelorum
 que in hoc uero putosumq; aduocatum
 mundum predicatur aduocatum nostram
 non esse futuram - nisi in laudem sicut
 scriptum est, Beati qui habitant in domo
 domini in saecula saeculorum laudabuntur,
 hunc est quod in libro psalmi in laudem
 concluditur ut eodem post finem saeculi
 locus etiam monstratur, **XIII. De offertorio;**
Offertorium que in saeculorum honoris canun
 aur' ecclesiae facit libet individuus est, uetus
 eandem solit usu qm' queendo uictimae

Immolabatur sic enim dicitur, postquam
Inquit sacerdos manum suam in libationem
et labatur de sanguine eius et funda-
ur in fundamēto altaris ad os domini diuini
excelsi principis. Tunc decemauerunt
filii accion in tubis duce alibus et sonus
fuit et auditum fecerunt magnam
uocem in memorie coram domino,
non aliter et tunc in sonito sube id est
In uocem predicacionis eandem et eundem
simul corde et opere laudat anno de cele-
māndis. Eleuamus in alto illo scilicet
uis sacrificio culus sanguine saluatus
est mundus. **XIII. De missa et orationibus.**

Ordo sum misse uel orationum quibus
oblectat de sacrificio consistendur
primam eandem partem et infra idem
culus celebracionem uno eodanq; modo
uniuersis se preste orbis, prima et fundam

primo ammonitione est dicitur populum ut
 condidit ad hoc dicitur dicitur. Secundo
 inuocacione additum est ut claudat susci
 piet p[ro]p[ri]a fidei oblationemq[ue] totum
 dicitur u[er]o effunditur p[ro] off[er]entib[us] siue p[ro]
 defunctis fidelibus. ut p[ro] fundam sacrosanctum
 u[er]u[m] consequentur. Quarta post hoc in
 factus p[ro] osculo pacis ut ca[usa]m p[ro] con
 ciliacione inuicem digni facerentur
 corporis et sanguinis. Si consorciatur
 quia non p[ro]p[ri]a de p[ro]p[ri]a culus qua[m] xpi
 Induisibile corpus, quinta de in de inf[er]i
 Incedo Incedo p[ro]p[ri]a oblatione Inqua
 dicitur et ad dicitur est dicitur u[er]u[m]q[ue]
 celsitum unius dicitur p[ro]cedit. Et
 dicitur In celsis dicitur quod felua
 t[er]re dicitur dicitur dicitur felus
 mundi usq[ue] ad celsis p[ro]dicitur,
 p[ro]p[ri]a dicitur dicitur confirmado

facere munda. ut oblatio quedo offertur
seis coatur p spm sem corpus ac sangui-
nis confirmetur, haecum utimae est
oratio quaedam nr discipulos suos orate
Instituere dicitur, PATER NR QUIES HIC
In qua oratione ut patris seipsum
spem appetitum confirmatur sed inter
primis et hinc psecundum Insequitur
quatuor imperia que tamen ppter
et hinc apud nos ad ipse modo psecundum
nam cum dicimus seipsum nominam
ad ubi ceat regnum tuum fiat uoluntas
tuae sicut in celo et in terra, hunc quidem
istae atque in hoc contentum. Sed quia
in illa uita sperandum ubi seipsum dicit
et ad uoluntas & regnum in seipsum
in motu et in aenebit, Jam uero patris
cotidianus qui uel anima uero uel
ceum anbusur hunc seipsum

re ad q̄ post subsidiū suū ubi d̄ de exemplo
 aat̄ n̄e indulgētiā postulat̄; h̄c n̄
 p̄ccatis am̄pt̄ionum incedemus & posc̄m̄
 ne post annū ut c̄m̄elis lib̄emur d̄i cu
 ilium implorem̄. illic d̄m̄ istorū nihil q̄
 ene itaq; or̄tionē saluac̄ō docuit
 quā ea sp̄s̄ con̄t̄n̄d̄i s̄ d̄h̄ū & confessio
 sc̄c̄torū. De quā p̄ph̄t̄a p̄p̄dicans ait
 n̄n̄i s̄ quicumq; inuocauerit nom̄ d̄n̄i sal
 s̄bit̄. h̄c sunt sp̄s̄m̄ sc̄c̄t̄ic̄e or̄tionis
 am̄m̄ndat̄e & euanḡl̄ica & apostoliceq; doc
 t̄r̄ine culus nom̄ d̄i in statuac̄ō uēdiū
 n̄p̄t̄i sp̄s̄m̄ sc̄c̄t̄ic̄e sc̄c̄t̄e uniūs̄it̄at̄is
 uel sp̄s̄e form̄e gr̄e ḡe sp̄s̄m̄ culus dono
 teque offerūdi sc̄c̄t̄ic̄e d̄i

XV. de symbolum,

Symbolum quid am̄post̄ sc̄c̄t̄ic̄e
 p̄p̄t̄e p̄p̄dicatur & t̄m̄c̄t̄os d̄c̄m̄
 docto sc̄c̄t̄ic̄e pat̄rūm conl̄eḡonē

caput scriptum nascenda est edia culus uir
fide regula tantis docentis magis fidei p[ro]p[ri]a
ut de omni parte fidei conlocetur nulla que
p[ro]p[ri]e sit h[ab]ere aut p[ro] singula u[er]ba uir
fidei d[omi]ni non respondeat omnis d[omi]ni in p[ro]p[ri]a
totum p[ro] fidei et abla p[ro] phemia calcat
et ab hoc uniuersis ecclesiis p[ro]p[ri]a confessione
et populo p[ro]locetur. **XVI. De benedictione**

Benedictionem d[omi]ni et sacerdotibus p[ro]p[ri]a
et antiquam consuetudinem p[ro]p[ri]a moysi
benedictio p[ro]cedit et p[ro]p[ri]a q[ui] benedicit populo
sub sacramento t[em]p[or]e inuocacionis l[ite]r[um]

Aut d[omi]ni ad moysi d[omi]ni. Si benedixit populo
meum et ego benedixi illos. benedixit
d[omi]ni et custodiat et ostendat q[ui] d[omi]ni salutem
sua[m] tibi et misericordiam tuam. Conuertat
d[omi]ni uultum suum ad te et d[omi]ni tibi pacem amem.

XVII. De sacramento xpi.
Sacramentum d[omi]ni et quod ad xpianis

offeratur dñi primum et dñi et magis ad
 offeratur quando commisit ad apostolis
 corpus et sanguinem suum pro his quos tradidit
 aur. Sicut legitur in euangelium
 cepit inquit ihu paenam & calicem & bene
 dicit eis quid quid est sacrificium
 melchisedec hoc scilicet figurat in christo
 corpus & sanguinem christi primum oblatio
 nismusq; mysterium totius sacrificii imaginat
 lon & per se ipse fectus similitudinem dñi
 saluatoris nri ihu christi sacerdos secundum
 ordinem melchisedec, tunc sacerdos in eternum
 secundum ordinem melchisedec, hoc ergo
 sacrificium christi celebrat per se ipse
 et felicitas haec definitis iudeis uictimisq;
 in similitudinem uictis populi celebrat in
 oblatione sunt, hoc tuncq; sit tunc quod pro
 nobis ipse fecit quod non in carne sed post
 quod dicitur in uictis oblatio, quod in uictis

Sic enim xpm oportebat adimple-
re curam usque ad mortem usque
ipse sacrificium offerretur usque
mundi proinde non communica-
verunt apostoli iherosolimitis quod nesci-
erant ut pasche illud typicum
certate impleatur et in uno ad unum
pasche sacrificium transierit,
hoc enim in ministerio tunc factum est
quod primum discipuli tunc corpus et
sanguinem dñi acciperunt in iherosolimis
et unum hoc enim etiam nunc ad unum
percipitur. sic enim placuit spiritui sancto
per apostolos ut in honorem tantum faceret
magis dum in nos xpiam primum domineum
corpus in terra ista quem ceteris cibis
et ideo primum et bonum nos iste scia-
tur. panis enim quem frangimus
corpus xpi est quia dicit. Ego sum panis

12
uiuos quid de celo descendit & ecclesia, unum enim
sanguis eius est. Et hoc quod scriptum est
ego sum uitis uerae. sed pennis qui corpus con-
firmat. ideo corpus xpi nuncupandus
unum enim qui sanguinem operatur
necessarium. ideo ad sanguinem xpi referuntur
& enim sunt uisibilia sensu carnis. tamen
p spm scm in sacramento diuini corporis
non sunt, proinde enim scissimus ex
enit. Calix dominicus unum mixtus
referuntur que uidimus in eaque populum
intelligit, In unum uero ostendit se san-
guinem xpi qm enim in calice uino aqua
miscitur xpi populus adunatus. ut est
dendum plps. & in quem est dicit copolatus
& lingua aut q; copolatio et conlunio aq;
& uini sic miscetur in ecclesia dñi ut com-
mixtio illa celebrata non possit separari,
Sicut nec ecclesia possit a xpo diuidi

Sicutum Insecchendo calicem dñi offerre
æquæ solæ non potest - nam si unum tantum
quis offerret sanguis xpi Incipit esse sine
nobis . si uero æquæ sit solæ plps Incipit
esse sine xpo . quando uero utrumq; miscetur
& ad unum conficitur sibi inuicem copolatur
Tunc factum est spiritus uel electa pfi
citur factum est - sic uero non potest calicem
dñi non esse æquæ solæ aut unum solum
nisi utrumq; miscetur quomodo nec corpus
dñi potest esse simile solæ aut æquæ solæ
nisi utrumq; ad unum fuerit & copolatur
Et panis unius conpactus solidatur quo & ipse
factum est populus nri solidatur ad unum
Ut quædam admodum græne multæ In unum collectæ
& commolitur & commixtæ panem unum
faciunt - sic & In xpo qui est panis electus
unum esse corpus cui conluctus sit nri
numerus ad unum factus . Dicunt aliqui

nisi aliquo Insupercedent peccato - ac chæstia
 cotidie accipienda, hunc enim panem
 domini cotidie nobis lubenter domino postulamus
 necesse, panem nostrum cotidie nunc da nobis
 iodie, quidquid est benedicunt **ur**
 in hoc cum religione & deuotione & humilitate
 accipiunt ne scilicet de lusticia superba presump
 tionem adferant, ceterum sicca sunt peccata
 quasi mortuum ab celato remouent,
 in multis agendis penitentia est, hoc si hoc saluti
 ferum medicamentum suscipiendum est, quidam
 manducaunt indigne, iudicium sibi mandu
 cat & bibit, hoc est enim indignè accipere
 ito ampositum quo debet quis penitentia accipere
 non agit, ceterum sicca non sunt peccata
 ut & communicatur quisque iudicatur
 non sedebit a medicina corporis dominici
 se peccare, ne dum forte diu prohibetur accipi
 corpus se sperare aut; manifestum est enim

uiuere eos quique corpus dñi ad tangunt
Unde gñndum est, nedum dui quisq: sp̄s dñi
ex xpi corpore celebrat non se maneat ad se
lutam ipsius. Et ipso dño die dñm, nisi man
sint ducauerit ceterum flui hominis
et bibetis huius sanguinem et cetera
Quidam uero peccate quibus communia
se non deinceps. Conluccatis uero ceteri
nōdum est ceteri plus misq: diebus oīe
gōdū uagare et sic de inde ex xpi corpore
cedere oportet. Relegamus libros p̄s
norūm et inuidiamus sacerdotem abi
melch de p̄cibus p̄p̄s dñi p̄p̄s noluisse
dece deuid et p̄p̄s huius nisi ceteri in dñm
eos ut sum mundi p̄p̄s emulib: dñm
ne uq: celebrat sed et q̄ app̄p̄s conlu
bus, nisi eos audisse ceteri et notus et huius
uagare et ceteri conluccati numquam
p̄cibus quos p̄p̄s negauit et concessit

uel concederet sed quæntu² in e² est,
 Item panis p²positus & corpus xpi que disse
 stitæ est in e² umbra & corpus in² imagine²
 & ubi ædem in e² & complætae fudatorum & ea
 ipsem qui p² complætae se u² e² bendis quæ
 p² eligend² sunt ceteris quib; p² h²
 homo condend² uiuet quodæ² ad e²
 sacra mentu² dignus æcedere possit,
 Sacra h²ium p² defunctorum fidelium sequit²
 offerre uel p² offerre quæ p² totu² hoc orbe²
 custodiatur. credimus quod ab ipsis apostolis
 traditum sit, hoc enim ubiq; cætholice
 & ecclesie que nisi credidit fidelibus
 defuncti dimittit p² cæcæ. Non p² totum
 spiritibus uel elemosinæ fecit uel sacra
 h²ium d² of² am². Nam & c² d² dicit,
 qui p² cæcæ in sp² s² non s² dicit
 neq; in hoc s² neq; in futuro. Demonst²
 h²ium quibus d² illi dimittenda p² cæcæ sunt

Quo dam purgatio igni purganda,
Sic in quodam loco dicitur esse Augustino,
credunt defunctorum animas sine dubio pietati
suorum uiuorum se uellat ^{cu[m] illis officiu[m] offeratur} elimone faciunt.
Sic enim aliquod quisque sibi meritum preparabit
dum adhuc in corpore uiuit pro quo ipse pro sint quicunque
pillo sunt, ne non omnibus pro sint nisi propter
differencia[m] uitae quam quisque gessit in corpore,
nam pro ualde bonis gradum cessionis pro sint
pro ualde malis pro pro cessionis sunt pro ualde
malis etiam si nulla sunt ad locum mor-
tuorum quaelicunque etiam uiuorum consola-
tionis sunt. quibus enim pro sint aut non pro ualde
bonis. ob hoc pro sint ut sit plena remissio aut
certe ut tollerabilior fiat ipsa damnatio.

XVII. De ieiunio, sexta. et nona. off. officii.

Horam ieiunium sextae et nonae off. officii.
Daniel et alii per supplicioribus
deuocant. scilicet ut ab isto die

perit' dñi dñi opesum spælis scedundat.
ut d'ipis nocentibus mundialib; q; offens' aym
trah' myst' hū ubi dicitur, **XVIII. Deus p' dñi**
Videtur dñi dñi finis sequens officiu dñi dñi
& alth' lucis oclatus q; culus & uel' q; dñi
merito solempnis & celebratio. Deniq; hoc dñi
ucl' dñi fecerit' dñi off' dñi adole' q; alth' dñi
mathe' dñi dñi dñi dñi dñi dñi hunc hunc
deus ille dñi hunc dñi dñi dñi dñi dñi
dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi
Inconsp' dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi
In nouo dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi
ucl' dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi
sibi dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi
Ut dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi
scul' dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi
dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi
nos docet dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi
culpti b; dñi dñi dñi dñi dñi dñi dñi

offertur adque in his laudibus patet
 exultationem. Vespertinum enim nomen adum
 asidetur quod ut patet in eo caelum & decidens
 sole exortur de quo propheta dicit. Et vespertinum
 super filios hominum producit deus factum.

XVIII. De completis.

Completis enim celebrantur id est in partibus
 innumeris exemplis. David propheta dicens
 si cecidero in lectum fecerunt mihi si dormierim
 oculis meis aut palpebris meis dormitacione
 & scilicet usque ad iacob stupet tunc dicitur
 ceciderunt enim deus Jordan ut somnum suum
 finem quo utique corpore hominace deservit
 perit in terra dicitur donec locum hanc exemplum
 domino fecerit in peccatis suis sicut propheta
 dicitur quod debet fortiter admonere ut se
 ipsi locum dicitur. Volumus & tabernaculis
 huius aut exemplum cupimus habere in quibus
 possumus exemplum sancto sum imitamus

& sigello lecto inueni eos uigilantem bene sunt
 p̄ illi. Itaq; & uos scit p̄cedat quia n̄dicitis
 horae quae plus hominis uirtutis sit; Siquidem
 nec ur̄bis solum docet uigilare sed et̄ confor
 macur̄ sc̄mpl̄s op̄ationis. n̄c̄ dicitur euegit,
 quae dicit̄ in̄ p̄notans innotat̄ionem. p̄culus
 quoq; & silas in custodia ^{p̄cip̄al̄} d̄n̄b̄entur circa
 media nocte candenti hymnum audib̄ib; cunctis
 uinea dixisse memorantur; Ubi sp̄s̄ia d̄n̄e
 moto facto & cunctis ceteris fundamentis
 & ianuae spon̄e ap̄t̄ sunt & omnium uirtula
 sunt solutae. Unde oportet his om̄s p̄cellendi
 op̄andiq; frequendū nos in sc̄is officis habere
 finem qui nostrū uel subtili celum & p̄cedit d̄n̄e.
 secundus est d̄n̄m quodā genus hereticorum sup
 flues estimandum sc̄ct̄es uigilare & sp̄s̄ia
 op̄are inf̄uctuosas diebus. Iustitiam meam
 diuinae quae noctem fecit ced̄it quidem sicut diem
 ad laborem qui h̄c̄ diei ḡt̄o sc̄monem?

hoc est somnigolos uocentur; **XCI. Demadus;**

Demadus nosum condiquit. De uocantur
estus. Item dicitur dicit. Inmadus
meditator. Intra quia factus est ad lucem
dicitur dicitur. p. subdicitur oculum ad lucem
ut medietas eloquatur. Cassianus dicit
magna solennitate officium nouum
adhuc ampositum in fidei dicitur. p. hunc libellum
monasterium ubi dicitur n. i. x. p. p. dicitur
hominem salutis scilicet nasci dignum
sicque scillo ampositum p. uniuersum mundum
celeberrimus inuoluit confidendo, diluculo
dum p. inde opus ut sit dicitur x. p. celestis
dicitur, madus dicitur lucis dicitur. dicitur
et saluator ab his dicitur dicitur. q. dicitur
omne fidelibus lux que moritur x. p. oclidit
p. dicitur bus. si quidem dicitur ampositum oculum
tis dicitur future dicitur dicitur dicitur. cu
luta dicitur p. dicitur ab hac amposita

morte quasi a se ipso somno resurgens
 & uigilabant; **XXVII. De dominica die**
 Dominica diem a postoli isto solemnitate
 religiosam tenentur quia in eodem diem
 dñs & creator nŕ mortuus resurrexit
 quiq; isto dominicū appellatur ut in eandem
 operib; & uelud a mundi labe abstinere
 tantum diuinis cultib; seruamus deenŕ
 scilicet hominem diu hulus & seruare qd̄
 rationis nŕe quā habuimus nulla. Nā sicut
 ipse dñs noster ih̄s xp̄s & saluator omnium
 die se surŕeuit a mortuis ita nos resurre-
 turas in nouissimo seculo speramus, unde
 Et̄ in dominica die stantem or̄em quod est
 signum futurę resurrectionis hoc agit unius
 scilicet sc̄s que in p̄teritā nō dōndam mortalitatis
 ad laudem est se p̄teritā in finem seculi quod
 in dñm ih̄m xp̄i corpore p̄monstratū est
 quod est p̄mum ḡnitus a mortuis,

Sebbæat enim p̄p̄os populū in dō corpore celestē
celebratū legitur ut p̄ figurā esset insequē,
Unde & sebbæatū sequitur in dō p̄statū,
Dies tamen dominicus non ludis sed xp̄iani
p̄ resurrexerunt dñi delectatus est & nullo
cepit habere festivitatem suā, ipso enim
est dies primus seculi qui post septimum
seperitur octavus, Unde et in ecclesia sc̄i
ad uotum affirmatio p̄ sc̄i eadē dicitur,
Ille septimus & ille octavus, firmū enim
solum celebrandū sebbæatū a p̄dicitū est
quod t̄ centē sequitur motu p̄, p̄ sebbæatū
enim nullus esset usq; ad xp̄m dñm que
resurrexerit a mortuis iam non mortuus mori illi
ultra non dominabitur, Tempore quē facta
est talis p̄ sebbæatū in corpore dñi ut p̄t̄ ut
in corpore & quo corpore & spiritū in finem
Dies dominicus primus est octavus, quia et
primus in festivitatem suā esset cepit & enim

hunc diem. Et sic scis scripturis esse sollemnem.
 Ipse enim est primus diem seculi. In ipso est factus
 angelus. In ipsum quoque Christus amor tuus
 se sursum erexit. In ipso descendit super apostulos
 spiritus sanctus descendit. In ipsum enim manna
 in deserto primo de celo descendit. Sic enim
 dicitur. Sex diebus collegitis manna
 in diem enim sextum dubium collegitis.
 Sextus est dies pasche sabbatum quod ante sabbatum
 ponitur. Sabbatum enim septimane
 dies est quem sequitur dominicus in quo
 primum manna de celo venit in mundum.
 Unde allegunt iudei remane pascuum
 esse iudicio sabbato. Dominica autem nomen
 remane iudicium quod in sabbato ipse sum
 de grege de celo ad eos nullos descendit. Et
 factum dominica in qua primum tuus dominus pluit

XXIII. De nocturno domini.

Nocturnus domini dies eadem causa cepitibus

uogut solampniatatis Infradidamēsa-
quice In eo die xps p̄redampsonem mundi
nasci corpo p̄clit uoluit, p̄dient
ex uirginē uero quidā p̄atys Imp̄p̄u
culus suscep̄ Incaēnaōnis cœusae
hec est, postquam enim In uidee diaboli
p̄tens ille p̄mus sp̄it ductus In cœni
cœdit. confesam ex ul̄ p̄datus In omni
gēntē suo p̄dite malit̄e & p̄ccati cœnt
duxit, c̄tescēbēdum In mēclū uelōmēd
bus omne gēntē mortēclum defusis - ubiq;
scēl̄ibus & quodē nequius omniū cultib;
idolopum, uolens d̄ & c̄m̄nāse p̄ccēdum
conplacuit us̄bo legem & p̄phētis signis
placis & p̄dignis, sed cum nec siquidē
d̄d̄ p̄s suos ammonitus cognosceat & homi
nib; appo: p̄t̄ & p̄ccēto p̄t̄ scēnēnt quice
ideo In hominē uenit quice p̄sēntipsum
cēb̄ hominib; cognosci non potuit ut d̄m

unde patet. uerbum factum est adsumendum
 casum non mutatur. In casum adsumpsit
 hominem non commisit diuinitatem,
 Ita utrumque & utrum homo innocens dei quo
 equales patitur innocens hominis. factus est
 mortalis in nobis pro nobis, De nobis mandis
 quod sciat suscipiens quod non sciat. ut libere
 sit finem quod fecerit, hec est ergo dominica
 res natiuitatis magnae sollemnitates. hec est
 diei huius nouae et gloriose festiuitatis aduentus
 domini factus est ad hominibus mundi, Itaque
 dies iste pro quod in eo christus natus est. natalis
 dicitur quique ideo obseruatur pro se uoluntum
 circuli anni festae sollemnitate colimus ut in
 memoriam se uocamus quod christus natus est,

XXIII. De Epiphaniae Domini.

Epiphaniae sunt diem plures festae sollemnitate
 unius apostoli signantur: quia in eodem diem
 est pro stellae saluator ostensus qui in uisum magi

xpm in p[ro]p[ri]um iacobum ad os eius sunt cum
offertur ei conp[er]ta[m] mun[er]am annuam
cum. atus et myria. p[er]do adq[ue] passuro.
Ideo diem hunc annua[m] celebra[m] fecerunt
uamundus agnus ex adim quia elimitate
celitur p[er]didit. siquidem eodem diem
ih[esu]m etiam iordanis leuacum anguar
diuisoq[ue] celo spu[itu] sc[ilicet]o etiamoniū discendens
di[ct]e flum delectetur. culus diei nomi
sc[ilicet]o quod apparet g[ra]tis sp[irit]u[m] p[ro]ph[et]ie
nuncupatur. Sp[irit]u[m] p[ro]ph[et]ie enim g[ra]tis
apparet uel ostensio dicitur. equo unius
egypti[um] ete uel monachos dirigunt
quib[us] & ludum quod p[ro]p[ri]um & die pasche
denunciantur. **XXV. De palmace[m] diem.**
Die id[em] celebra[m] quia in eo d[omi]n[us] & saluator
nr[us] sicut p[ro]ph[et]ie e[st] in iherosol[em] iudis
cellum sedis p[ro]hibetur tunc g[ra]tis cu[m]
femur palmace[m] multitudine plenum

ob uiam usubit et clemens sunt - ossanna
benedicamus qui uisus in nona die iherosolymis

In stemis enim pael mactum significatur uictoria
quae dicitur dominus mortem moriendo super se accepit
et triumpho eius de diebus mortis principis
et triumphatus, In festo enim quoniam festo
habetur ad uisum indicant simpliciter corde
glorificationis que per se habendo adque festo per du
cebat ad uisionis pacis, hoc enim die sym
bolis competens, dicitur propter festum dominice
pasche solennitatem, uacillam ad di
gnitatem percipiendam festinant - fidem quam con
firmatur agnoscant, Uulgus enim ideo
quodiam cepitilem uocat que tunc moyses
leuandi cepitilem infantum - qui ungentur
ne forte obstaculum quod dicitur in simis sordida
ad ueniam accedant, **xxvi. decima dñi,**
Credo dñi haec est quinquagesima ultima que
dicitur in simis - unde dñs et saluator noscitur

post apicam illud pasche completam
ad usum pasche asensens myste
rum corporis & sanguinis sui
primum apostolus tradidit qm post
scensentum celestium discipule
ille scellece & pdrus pscium celudis
eccepit & xpi sanguinam undedit
Eo ad eam die scelluatois pscigens
eccepit & pdrus discipulosu leuauit
popt humilitatis forme commoran
dam ad quem docende uerit
sicut & ipse consequentem pscipuit
quod ad eam dicebat. potissimum
ut factum doceret quod obseruaret
discipulos psc moneret. hinc est quod
eodem die cetera complaq; pasche
& pscumbite leuauerunt ueritq;
pdrus ceteris que sunt dno consecrata
quod die plnde ad eam sem chysma

confiteretur, quia ante biduum pascha
 mœna cepit et pedes dñi unguento
 perfudisse phibetur, unde dñs discipulis
 suis dixit, Scitis quia post biduum fiet
 & filius hominis treditur, **De pœseserudn**
 Pœseserudn id est secta scabbeari id est insolent
 in aeternam haberi dicitur quia in eo dicitur xps miste
 opus & pleuit, pœseserudn quod dicitur in hunc
 mundum ut qui a ligno percussus fuerimus
 in aedon, Rursum per ligno miste hinc a
 mur, huiusmodi cœsus a triumphu humana
 pusilli aemulatio xpo potius non mundo cele
 brata et annuam pœseserudn, pœseserudn quod digna
 aet est sanguinem suae passionis seculi scilicet
 pœseserudn mundi pœseserudn motus & dicitur
 absoluit, Cuius qui dicitur opus in hunc
 non pœseserudn, illa dicitur substantia iule
 sus opus humanae naturae dicitur passionem corpore;

Diuinitate uisō se sō hūlye mēnsit. et p̄
tate sūm dominicę p̄ssionis sēdo ostēdidit;
p̄māe sūm itaq; cōsusēst ut x̄ps p̄o
p̄ccatu mundi p̄dōmpōne donā p̄ccatū
et ostēd̄ cōd̄quos uelut cōmo ep̄cis cōp̄p̄e
tur; Scilicet ut quod cōsōr b̄d̄cēt
sūm sūm d̄t̄ et p̄p̄d̄cēm quācūq; s̄n̄ba
cōmittit nō cōd̄ p̄d̄cē uicatus s̄d̄ et p̄
dōm̄ lūsticę nō d̄m̄nā d̄n̄m
Secundā cōsusēst ut s̄c̄tōs hōm̄ib;
uitę m̄gistr̄o p̄p̄t̄etur; cō s̄c̄nd̄ia
sūm l̄nc̄p̄e x̄ps ut nō b̄a p̄ssionis
& p̄s̄r̄r̄ōnis p̄p̄t̄ s̄c̄mplū p̄ssio
nis cōd̄f̄m̄c̄ndū p̄c̄ d̄n̄cēm p̄s̄r̄r̄ō
nis s̄c̄r̄c̄ndā sp̄m̄ ut d̄uāc̄ uit̄es nō
d̄t̄nd̄t̄. In c̄c̄r̄n̄m unā l̄c̄b̄ō. s̄c̄m
quācūq; tollē p̄r̄ se d̄b̄emur; c̄l̄t̄r̄ā uicē
b̄c̄c̄t̄e quācūq; sp̄r̄e p̄ d̄b̄emur; c̄t̄r̄c̄t̄
cōsusēst ep̄cis ut s̄p̄r̄ b̄ic̄ s̄c̄r̄ly

& Inflatate sapientiae peracis fulgore utputatur
 perditionis humilitate confudit ut patet id
 quod factum dicitur quatenus & hominibus sapientibus
 et quod in firmum dicitur quatenus sic fortis tota
 hominum fortitudinem. Dicit enim apostolus
 per oculum inluminatus habet oculos cordis
 ad intelligendum quae sit latitudo & longitudo
 & sublimitas & profundo. Culus latitudo est
 utens usque ligno quod extenditur manibus.
 Longitudo autem latitudinem deorsum usque usque
 ad altitudinem altitudinem sursum
 usque ad caput. profundum usque quod ab inferis
 in superum extenditur quod signum est facis omnis
 uitae scorum describitur. Dicitur enim
 homini. tolle epum tuum & sequestre me.
 tunc enim epum tuum accersis cum mortificandis
 membris tuis super terram. id est fornicatio
 immunditiae luxuriae & ebrietatis. Dumque
 scilicet homo cur rebitur & in seipsum renouatur

De die Indis pressio est crucis - Et hęc quidem dum
sunt bonae opere - tamen cedunt laboriosae
quorum mensuris sequitur est, Ideoq; dicitur
sicut spe gaudentis uac cogitantis scilicet
sequitur futuram cum heliostatem
et laboribus operatur, hęc itaq; heliostatem
significat crucis latitudinem insensu ubi so
ligno ubi figuratur manus, p manus enim
opus intelligitur p latitudinem heliostatem
operentis - quia ad fide fecit angustias,
positio p latitudinem cui ceperit ad longitudo
sepe accedo super se habundans - Desublime
lustage di significatur, Et ut ipse opus
bonae non potest ad beneficium et dicitur
hęc ad prospera felix dicitur
sed potius ppter illud quod desuper sperat fide
que p dilectionem operentur, Jam uno
p longitudinem quem p totum corpus
secunditur ipse tollerentia significatur.

ut longanimus praenotemus, Unde longanimis
dicuntur qui tulerunt, p profundu sum
hoc est partem illam ligni in dno abditu im
minit de sece laetit sed inde confusget
omnem quod imminit, In sepulchris indi
centur iudicium di de quibus ocltae sus
uoluntate uocatur homo ad participatio
ne aenit gredat, alius sic, alius ubi sic,

XXVIII. De Sabbato pasche,

Sabbatum pascheles uenerit hinc ce
lebrentur, pro eo quod eodem diem
dñs ab omni opere suo quiescit, unde et bene
hebreo sermone sabbatum sequit in dñ
praecatur, siue quia in eo dñs requiescit,
Dñs est pater noster in sepulchro iacuit
hiesum diem in dñi mortem xpi et resurre
xionem medius est significans sequens
quendam certitudinem ab omni labore
omniumq; molestiarum post mortem

per quam sit assensus per resurrectionem carnis
ad illam vitam carnis quam dominus noster ihesus christus
suam resurrectionem per se monstrare dignatus
xxviii. diei semper pasche.

Item usque pasche sacramentum quod nunc in sa-
ceramento solvationis domini mysterium inveni-
tissime celebratur. In eadem abstinentia
figuratur primum agnoscendo agno-
scendo pasche celebratur populus dei in egypto
to culus figuram habuit completam
et in christo quia sicut agnoscendo ad immolandum
ductus est. Culus sanguinem in hinc
postibus nostris expulsi hinc hinc seculi uadit
ceptum in egypto liberati sumus.

Culus quidem dies pasche et resurrectionis
non solum pro primum celebratur sed quod
in eodem die dominus amarus resurrexit
sed etiam expectat sacramentum que per
eundem significatur sicut die apostoli.

mortuus est propter delicatam carnem - et resurrexit
 propter iustitiam carnis nostrae; et transitus sum quidem
 in illa passione domini et resurrexi secundum consuetudinem
 est. nec enim duo vocabulum ipsum quod paschee
 dicitur - non grecum sed hebraicum est; neque sum
 ad passionem quod dicitur - paschee hinc greci
 dicitur - non paschee sed phanthei pas -
 id est transitus - hebreo vero paschee appellatum
 est quod et maxime euangelistis christus est
 cum celebraretur secundo paschee cum discipulis
 suis; Cum uideret inquit illis quia uenit
 horum qui ut transitus de hoc mundo ad patriam
 et transitus ergo de hac uita mortali in eternam
 uitam inmortalem - hoc est de morte ad uitam -
 passionem et resurrexi secundum consuetudinem
 hinc transitus etiam modo agitur pro fide
 que nobis datur in remissionem peccatorum;
 quoniam sepellimur cum christo pro peccatis nostris quasi
 et mortuus et transitus in eternam de peccatis ad meliorem

De corporebus et spiritibus - De conuersione
donum huius uicti - et spiritum factum
fuerit de donis et glorie; propter ipsam
celestem et ego inquam nouus uicti
et quomodo transimus - et propter ipsum
nouum hominem quem laudamus in dicitur
et ex parte uicti in lux et apostolum
et propter et ego uictus firmatus uictus
noue conspicio - quoniam pasche nostrum
immolatus est christus; propter hanc et ego
uicti nouitatem primus mensis in annis
mensibus; celeberrimi huius cedatibus
est. nam ipse dicitur; primus mensis
nouus - quia uicti in dicitur et propter
nunc et quomodo et propter; et propter - ideo et
fuerit et deo domini ad ducem et; primum
enim et propter ante legem - secundum
post legem - in dicitur sub gratia - ubi iam
inuenit et est factum et

quod cenae epica in propheticis inigmatibus
 occultum, hoc & igitur in luminari numero
 significatur quidam spiritus sanctus
 numero soletur in septuaginta ad quendam
 perfectionem mysticam appropinquare. In ad
 septuaginta hebdomadae luna paschalem cele
 bratur id est quae die occurrit prima
 et vigesimo quinto in vigesimo primo.
 sed nec solum pro tempore et tunc que
 inde incipit hebdomada septuaginta sed etiam
 pro ipse conuersione lune tunc illa
 et in fidei et superbia conuersione,
 et haec nobis de luna similitudo et sumitur
 de uisibilibus et inuisibilibus et de corpore et
 et spiritibus et in fidei et in sensu
 ut magis hunc seculo memoremur
 et uita nunc abscondatur cum christo,
 omnem qui luce scilicet quae et in fidei
 uisibilibus et inuisibilibus conuersionemur;

cedillam scilicet ad dñm² condempnacionem
inmutabilis usque usque ad xxi. ideo
pasche celebrantur pp ad nomen s³
nati² quo unius s³ significatio
sepe figuratur, quia d² ipsi d² tribu
tatur pp² infra unius s³, ideo etiam
apostolus in apocalypsin s³ d²
scripsit, ecclesie usque adhuc in ista morta
litate ecclesie consuetudo pp² ipsam
mortaletem lune nomine in septuagesima sepe
uocatur, quod aenigmatice d² paschalis
non eundem sed die annu d² sicut puta
d² quo creditur dñs natus hoc sed pp²
dominicu d² & lune manifestu est dñm
quod d² crucifixus sit & in sepulchro
fuerit & resurrexit, a lune autem d²
ipsorum d² observatio p²
Concilium orbi uniuersis xpiano psuasit
et modo modo pasche celebrare possent.

uano non solum luna² pasche aliam scilicet eandem
 dñi in quo resurrexit a mortuis & peccatis
 debemus. Inde est quod ad eandem anni
 diem non substituitur pascha. Item de
 tantundem mensis nouisimam & luna² obser
 uant. diem enim eandem pasche non
 consueverunt. ut et nunc festiuitates ad ludos
 festiuitates distinguntur. *xxx. de ascensu dñi*

Ascensionis dominice sollemnitate ideo cele
 bratur. quia in eadem diem post mundi
 uitio² post infirmi regnum ascendit xps
 memoratur ad celos. sicut scriptum est.

Ascendit in celum et sedit ad dexteram patris
 donec daretur hominibus que festiuitates
 ideo per uolucrum circulum annosum
 celebratur ut hominibus ad summas
 carnis ascendat ad dexteram patris
 ut in memoriam seruetur. eulus corpus
 ita in celo esse credimus uat dicitur.

qm̄ ascendit quod dicitur cengelica p̄stam
diebus; sic vidit quom̄ admodū vidisatū
euntam in celo, & p̄tūque, Id est in eadē
carnem sp̄cie adque substantiā oculis
p̄fecto cōtinis inmortali tēdē donabit
necaturam non abstulit, Deatū dūm
p̄atū adque id est filius rēditur
non est corpore quod nō est deo s̄d
sed deatū p̄atū est beatitudo p̄petua
quē s̄c̄i in s̄c̄i tēdē p̄mittant
id est unius s̄c̄i que est corpus x̄i
sicut dicitur t̄p̄e h̄us s̄c̄i intelligit
m̄s̄c̄i dicitur p̄petua impus
dabitur; **xxi. de p̄tēstā**

Indum scene dicitur & cetera festam
tēstis p̄tēstā p̄culō dō
s̄p̄tē dicitur; p̄tēstā dūm dicit
hic est s̄c̄i dūm qm̄ dicitur in fine mōtē
de sup̄ in tōnā dicitur dicitur; & dicitur

moysi: In nouo sum testamentum patet
 coepit. qm aduertam sps sci que xps
 promisit & dedit. quare non esse ueritatis
 nisi ipse ascenderit in celum, denique
 dum possete celi xps inaccessa XL. diebus
 in ad positas innotuit subiecto orientab;
 apostolis & aduertat sps sci sup eos
 in flammis sunt: ita ualiquis omniu
 genium magnalædi loquebantur,
 Aduertat itaq; sps sci sup apostulos
 in ueritate & linguæ su diffuse solemnita
 in a plensmus in postum. Ex que de
 cause patet celebratur eadem ipse
 plinde insignis habetur concordat sum
 hæc factitates euangelicæ factitates &
 legis. Ille enim possete quæ agnus
 immolatus est in ad positas quinquagin
 ta dieb; dæce & lex moysi sepate di
 gito di huc post quæ oclisus est xps

quit enim quæ mouet ad immolandum
ducatur & celebretur in pompas hæc
Insuper positum quinque gradibus dicitur
sp̄s s̄c̄o quæ sit dignitas di sup̄sp̄a uocatur
Et duos dies cipulus mox h̄ic et a c̄c̄is
nom̄s̄ Constitutus siquidem h̄ic f̄r̄
atque c̄c̄is obuenit s̄c̄o ḡm̄bitum
Constat enim de septuaginta septuaginta
statidum quidem septuaginta ḡm̄bitum s̄c̄o
p̄r̄t̄e c̄c̄is In quæ sit p̄c̄c̄a s̄m̄issio p̄r̄
sp̄m̄ s̄c̄m̄. c̄c̄notum uis̄ septuaginta
quinque ḡm̄bitum c̄c̄num faciunt quia
cepit hebreos tubilis dicitur In quo
similit̄ adit̄ sit s̄m̄issio & s̄uorum h̄b̄
tes. Et possessionum p̄c̄c̄ido quæ p̄r̄
do fudunt comp̄c̄c̄t̄. Septem et enim
sp̄c̄a multiplex quinque ḡm̄bitum
esse nom̄dum adsumptæ unæ die quæ
defutur̄ s̄c̄ul̄ figuræ p̄r̄sumpta s̄c̄

mærosium ceuloritas et cetera - sed dum ipsa
 doctæna sãmp- et p̄ma. ut eel bidicatur,
 Ego sum calice & w. in idum et finis. Immo
 ipsa est sãmp unæ que est omnibus dies.
 Necessè enim est sabbatissimū cenitæsu
 populodi illuc oclusitæ adq; ille complex
 ubi dæatur p̄ss' huius sunt ocaus' sicut
 quidam desit' s' salomonis dicatæ sãp idit'
 & posuit. Idcirco enim quinquagesimus dies
 post dñi resurictæ dñm resolutæ abstantiæ
 est in solæ lãtidæ celebratæ p̄p̄t figuræm
 futuræ resurictæ dñi, ubi lœm non labor
 sed requies sicut lãgæ. Idcirco in his dieb;
 nãc ienuæ in ortæ dñm flectuntur - sicut
 quidam sãp idit' ait, In felice gñuæ in p̄m
 dñiæ saluæus indicium est. Unde et
 p̄ omnia scandan in illis solennitæ dñi
 die dominici Eustodim' in quæ mærosiis
 nãc iunū cegridū - nãc gñuæ esse p̄læsi

obsequenda dominice resurrectionis trahuntur,

XXII. De festiuitatibus martirij sum.

Festiuitatibus apostolorum seu honorum mar-
tyrum solemnitate antiqui patres in
uenerunt mysacho celebrare scelerant
uel ludica uident ad exercenda imitacione
uel ut martirij eorum confidemus adque
specionibus ad laudem. Ita tamen ut nulli
martyrum sed ipsi dum martyrum quae uis
in memoris martyrum constatuemus et terna
quis enim in locis caritatis scorum corporum
ad sistens et terna reliquendo dixit offensa
tibi peccata aut peccata aut ex his
sed quod offensa offendo qui martyris cor
necur in memoris eorum quos coronant
quod de logosum ipsum amore maior affec-
tus resurgat ad augenda laetitia et
in illa quos imitari possumus et in illo opere
quo ad laudem possumus colere.

columnas & go martyris in eo cultu dilectionis
 & fidei tenentur quo etiam in hac vita coluntur
 sed hominis di quosum corda aeternam p[er]uen-
 gentem ubi certam passionem paratam esse
 fingamus, sed illos tantum deuotissis quantum
 securus post certamina omnia superata
 quicquid est fidei laude predicemus -
 laem inuitae feliciter uicatos quae in ista uita
 adhuc usq; pugnantes. cedunt illo cultum
 que g[ra]tiae dicitur. laconem idem et sebi
 cendi certus. laetino uno u[er]bo dici non potest.
 cum sit quidem p[ro]p[ri]e diuinitatis, diuitiae
 s[er]uitus nec colimus nec colendum dicimus -
 nisi unum d[omi]n[u]m, Cum enim adhuc cultu
 p[ro]tinet oblatio sacrificii - unde idolatriae
 dicitur chorus istis qui hoc ad idola se hu-
 bent nullomodo aliquid t[em]p[er]e offerimus
 acut offerendum p[ro]cipimus uel cuiquam
 martyri - uel cuiquam sc[ilicet] aenim[us]

uolunt quod in lumine xpo laetantur hono-
 rari sunt ergo magister pp̄ amorem non ad
 orandi pp̄ religionem honoꝛandi causa non s̄
 uitate, **XXIII. De Ingentis.**

Festiuitate annuat de dedicatione ecclesiarum
 semose uim celebres in euangelio legimus ubi
 dicitur; facte sunt in educe in iherosolymis.
 In educe quippe festiuitate dicent de dedica-
 tione amplius. Et dicitur nouum,
 quicumq; enim aliquid nouum fuerit dedica-
 tum in educe uocatur. Illud enim quo amplius
 dedicatum est. iuda solenniter celebrant et
 ipsi dies apud eos factus et celebratur. quibus
 usus in illis ex huiusmodi uenerunt casibus
 & cultu et amplius. Xpiam enim seruient
 magis illis patri. In quibus glorie atheniense
 uidetur. Omnis enim festiuitate puritate
 religionum diuersisq; honore magister am posse
 ideo a uis p̄sudatib; instituta sunt

ne forte sero congregato populo fidem mouerit
In xpo ppter ea dno die aliquid conseruatum sunt
ut in unum omnes pariter conuenerint et ab ipso
tu mutuo et fidei officia & letitia maiora
xxxiii. de ieiuniis quae de reginissimis diebus:

Ieiuniosum admodum secundum scripturam sanctam
quatuor sunt in quibus per abstinendam & ad
lamentum perueniendum dno supplicandum est.
Et haec omnibus heb: oportet abesse. Conuenerit
his tamen temporibus amplius ieiunium exponi
unde oportet sciunt, primum ieiunium
quae de reginissimosum est quod a iudeis libris
cepit. Et ieiunium moysi & helie & ieiunium angelorum
quae ad idem dies ieiunent. Demonstratio
euangelium nondum dicitur a lege prophetarum.

(10)

In personae quippe moysi & helie & xpi
prophetarum accipiuntur in quibus in montem
xpi gloriosus apparuit et dicitur dicitur
quod de illo dicit apostolus. Et tamen habet

celegit & prophetis. Inquadraginta parte anni
 congruenter observando quaedam regimine con-
 stituta sunt nisi confinis. ceteraque continua
 dominice passionis que in ea significatur.
 hęc uita laboriosa cui ad hoc opus est condidit
 condidit ut ab ipsius mundi inlecebris iduandis
 uiuatis. In sole maenne. ceteris id est celestibus;
 spiritibus: qui per se patitur. In nomine
 quaedam regimine est per se beata uita in se
 Cetera uita enim spiritibus figuratur unta
 tunc uita per uniuersum mundum amplexu
 et adnandate que mundus equat ad
 uita de hinc uita. Et quaedam de hinc
 et hinc. Et ad quaedam anni amplexu;
 et equat ducte in quibus uita uita.
 ce hinc quo nomine uita consumatur ostenditur.
 ce boni amplexu dilectionem ce hinc hinc
 iduandis esse de hinc ce hinc que
 uiuendum est. hinc ce hinc ce hinc

messas huiusmodi et presertim quod quædam
ta diebus et cetera et cetera ieiunium celebran-
tur lege moysæ generaliter
universo populo est prescriptum.
Decimas septimas offerre dno do,
Itaque dum in hac parte sumus preser-
pice uolens tunc consumere donis q;
opibus nris in offerre ad gratiam
muniamur, In suppo ad hunc accendi
quædam regis sumæ istæ leges huiusmodi
depletur totum anni tempus a festis
et cetera dictum nomis decimas, subsecutis
ad quædam regis sumæ diebus dominicis quibus
ieiunium soluantur his diebus quæsi preser-
cenni decimas, ad delecta concurremus
actuamq; nris in opibus donam de in hostias
lubilationis offerimus, Culus quidam
quædam regis sumæ legimus sicut et nos
cessicenus quiq; preser- sunt non dicitur

nec de huius huius cœnonis sub idem nom̄ conct̄
 Asunt quon̄ p̄fecto illis qui p̄ toto anni spaciū
 Diligent̄ hęc negotiis s̄culærib: Impl̄ cantur,
 Ecclesiast̄ p̄ncipis s̄c̄t̄ud̄nt utuel hac
 legaly quodc̄m modo necessitat̄m constat
 huius s̄c̄tam dieb: uaḡo s̄d̄no coḡr̄atur hęc
 diet̄um uide s̄ut quos̄toct̄us uelut quos̄d̄
 fructus s̄ub̄cent uos̄c̄tus uel d̄cimas s̄d̄no
 d̄dic̄s̄bit̄. **xxx. De ieiunio p̄nt̄os̄c̄**

S̄c̄undū ieiunium s̄t̄ quod lux̄t̄ cœnonis
 p̄nt̄os̄c̄ Inchoat̄ s̄c̄undū s̄ quod s̄t̄
 moyses c̄t̄. In qū m̄nsis ord̄in̄ne fact̄
 s̄ uob̄ eb̄domec̄t̄em s̄p̄at̄m - hoc̄ ieiun̄ ieiun̄
 niū pl̄sq: s̄ c̄cul̄to s̄t̄c̄t̄ euenḡly p̄s̄t̄
 c̄s̄c̄s̄ion̄m d̄ni c̄npleat̄ c̄s̄t̄amoniū illud
 dominūm h̄s̄t̄on̄ c̄ly c̄c̄ip̄it̄ ub̄d̄it̄,
 Numquid possunt filii sponsi luḡt̄ quā
 diu cum illis est sponsus, Venit̄ s̄um
 dies cum c̄uf̄r̄t̄ur sponsus & tunc ieiunabunt.

Dicunt enim post resurrectionem quædam
quædam illis diebus; quibus cum discipulis postea
legitur conuersatus non oportet nec
id unum nec lugere quia in lege sumus.
postea uero cum ad tempus illud expletur quod
christus ad uolens ad celos ascendit et corporali
cessit, tunc indicandum ieiunium est
ut per cordis humilitatem et abstinentiam
certius mereamur de celis promissum spiritum sanctum.

XXXVI. DE IEIUNIUM SEPTEMI MENSIS.

Tertium ieiunium est quod celebratur
post ascensionem in sollemnitate quod
et die septimo mensis ecclesie celebrant,
hoc enim primum in lege a domino insertum est
dicente ad moysen, loquere filiis israel et
dicite ad eos, cedit septimo mensis dies
sepe orationis uocabitur. sed ait uobis,
Et humiliabitur cunctas uias in ieiunio.
Omnes enim qui uicini sunt non humiliabitur.

In ipso die ieiunium scilicet iurabitur de populo
 suo. Et omnes cenimae quicunque fecerint
 opus in ipso die peribit cenimae illic de popu-
 lo suo. Quo quidem ieiunium usus fuisse et
 eandem hestere libet meminere postquam
 sederunt in quid filii israel in iherusalem
 & fecerunt sibi cetera in oculis sui legem magna.
 Dehinc conuerserunt in ieiunio in facibus et
 humis super eos et fecerunt & confiterentur
 peccatae suae & iniquitates peccata sua sui.
 Et confiterentur & dixerunt ad dnm deum suum
 legem in uolumine legem dnm dei sui quare
 induit ea quae sunt innocenti confiterentur
 peccatae suae & ad dnm dnm suum
 hoc est in mense septimo sole & secundum
 compositum - quia sic incipit fecerit mens
 dedit et nox esse maior. id est vii kal-
 endas quia equinoctium est. Ideo
 etiam ieiunio habeatur in hoc mense.

que ostenditur in defensionem solis & noctis
augmentum. utraque deficiente aduersione
& morte. quem nos iudicio dei esse sortem
donum p[ro]p[ri]etate. **xxxvii.**

De ieiunio kalend[ar]um nouembrii.
Quod diuine auctoritate uell iustitiam
h[er]eticis p[ro]p[ri]etate & timore deela
p[ro]p[ri]etate dicitur cedere d[omi]no. tolle uolumen
libris scribitis in d[omi]no omnia uerba
que lo cutussum ab iudis sus int[er] ludae
et ad u[er]sus omnem gentem. si forte p[ro]p[ri]etate
t[er]re unusquisq[ue] a uice sua p[ro]p[ri]etate
et p[ro]p[ri]etate d[omi]ni iniquitate d[omi]ni. Uox ut
d[omi]no h[er]eticis b[er]uch plurim[us] & scripsit
b[er]uch. scilicet h[er]eticis omnes s[er]mones
d[omi]ni quos locutus est ceteru[m] in uolumine
libris. Et scripsit h[er]eticis b[er]uch d[omi]ni
in g[ra]de & lege de uolumine quod scripsit
scilicet meo u[er]ba d[omi]ni ceteru[m] populo

ebus et luxurie succubunt, tunc dum missi
hominis et quod perus est ad se fidelis sumens
spes et monasteria in fructum habitu et sens
for meentur: celi fante gesso demutatu
uultu uultum effmuncer, nonnulli ad
diffenacice ad huc consuetudine quibus
in ipso die obseruacione cugutis pferentur
pferant omnia scelerum pedibus, apud quos
plecussib; quod his aut pib; nefax est;
stus in ad se uatq; scus chon; in ob; cen
mi furd; unum autimie misciatur;
proinde et ipse scipitatis consideranda maxima
peritiam gressu homini eodem die huius
modi sacre legis hec luptas in sedite factus
sunt in uniuerso munda pennis & clerice
pupheum iunium p quod agnoscere hominis
intantum se agere ut eosum pccatis necesse
sit omnib; ecclesiis iunare, **iiii**
de adducens iunium consuetudinem

Inducens ^{dieb;} ieiunae se de exemplo septuaginta
 minuitatem quidem pnaeus pssatis uigis
 totus se ass dieb; ieiunia haec pnt dicitur & contu
 lesunt et operta sunt facies eadum admittit cor
 dia quocausunt. **XL. de ieiunio**
dicum ac adpositum ieiunus,

Propt hoc certe legitima adposita ieiunium
 hominis secat fse p p passionem dñi cequib; dā
 iam ieiunatur sed & sabbati die & p h; s; q;
 p p quod in eo xps receit in sepulchris ieiunium
 consecratū habet. Scilicet nec iudeis
 scilicet p p b; eatur quod xps sustulit mor
 tando diem suum dominicum semp dñm esse se fci
 dia ut se iuris dñm xpi sagaudū nostrum
 gentib; p p d; eamus p p s; eam cū apostolica
 sedis haene se gola; s; iur; post pascha sum usq;
 ad pentecosten licet a p d; d; o & ecclesia p i abstinet
 h; g; s; m p p d; uis se laxa uis; tam si quis mo
 nec horum uel e h; eosum ieiunae se cupiunt

non sunt prohibiti quae et canonis & parulus
& ceteris fratrib; ceteris qui. Et in his dieb; in his die
leguntur abstinuisse neq; soluisse abstinuisse
nisi centum die dominice quisquis enim pass
simonice non laudet ieiunium non pcedit
ieiunium enim scti sctae opus celeste idem regni
fornice futus quod quis sctae regit de iungitur
aliter dicitur mundo spiritus effertur pro hoc
enim pceduntur uidee humiliatur cetero scti
abolus admodum uincuntur. **xl. i.**
de uicino uso & ceteris.

Hae ecclesiae multae sunt quae in ecclesiis xpi
geruntur et quibusdam sunt quae in scripturis catho
licis uel canonicis commendantur quaedam non sunt
scriptae et tamen custodiuntur, et illae qui
dem quae toto orbe terrarum seruantur uel ab
ipsis apostolis uel ab eorum successoribus principibus
constituta concilio sum intelliguntur sicut
dñi passio ad celum & ceteris scti sps quae

seuolutu die anni ob memoriam celebrantur,
 sed quid aliud quod serventur ab uniuersisq;
 uariis & p[ro]p[ri]is loca obseruantur sicuti est,
 quia celi id uincenatis abbas ad celum non cotidie
 communicant, celi etiam diebus; celi nullus dies
 p[ro]sternitur - quia non offeruntur sacrificia,
 celi sabbato tantum et dominico - celi tantum
 dominicum, ut Imperia. Et si quid aliud huius
 modi enim **De merito** ad usum potest ad unum
 hoc genus sepius v[er]o quibus placuit sacerdoti
 tibi, ecclesie uel regionis cui p[ro]p[ri]e sunt insti-
 tutum nec disciplina in his melius est graui
 p[ro]sudentiaq; xp[ist]iano - nisi utro modo agat quod
 agere uideat ecclesie ad que forsan de uisita-
 quod enim neq; contra se sedam neq; contra mores
 bonus habeatur in deservit sequitur egypti
 eorum in quos uiuunt sed etiam seruandus est
 non p[ro]p[ri]is sicuti obseruandam scismata gene-
 rantur, **XLII. de cetero usu uel piscium,**

Cecinus sum et unum post diluuiū inusu con
cessum est. nam cecino pmissio non fuit
nisi cecino ut scriptū est. Illud lignum
fructuosum hāc bānā animalā dedit uobis
in sece. postea uobis p noē dāte sunt in esum
cuncta animalia unicuique tunc cecino
licentia est. sed post quē xps quidē
pncipiū et finis us effertur ceppasit
hoc quod in pncipio humiliter suscipere
potest et in tempore tur in finem
statuere. loquitur p apostolū suū.
bonum est non manducare carnem neque bibere
uinum. Ecce dūm qui in finem est olere manducare.
non igitur q; carnis macula sint ced manducanda
ideoq; qui prohibentur sed quae dēnt spūs carnis
luxuriae signunt. fomis hae nuā mēreum
omnium uisum est. Ecce uobis dicit
etis. Dicit et hunc et hanc dicit
piscem uobis scēne manducam quia sum

post resurrexerunt in suam dñs & cepit
possum commedere - hoc enim nec
sacerdos nec apostoli prohibent,

2
sunt se

Incipit Liber secundus

Quoniam originis causas officiosasque in commune ab
ecclesia celebrantur & partem aliquam expositum
deinceps scordice eosum quid iuno culto minus
tunc religionis impendunt ordinem persequamur,

XLIII. De maeno Inposidionis uel confirmat

Quoniam beebatimū p̄p̄m̄ deatur sp̄s sc̄s cū maeno
Inposidionem sacceatib; apostolorum & apostulis
fecisse m̄n̄m̄m̄, sic enim dicit, factū est
enim ut dum p̄p̄i uis cepollo esse conuictis p̄culs
p̄agece sup̄p̄onib; partib; uenista effesum ubiq;
cum m̄n̄m̄m̄ quosdā discipulū dixerit ad illos,
Si sp̄s sc̄s cep̄p̄isatis est b̄rit̄, ceatili dixerunt
ad eum, sed neq; si sp̄s sc̄s est ceudiamus
dixerit; eis, In quo ergo b̄rit̄ z̄ac̄isatis, at illi
dixerunt, In iohanne b̄rit̄m̄at̄ b̄rit̄m̄ū,

Circa dñm. Aut dñm pcculz, Johannis bap-
tae. Zaueit bapuzum pñudñdē pñu
dieñs Ineum. qui uñt uñs & post eum uatē
deñt hoc ē Inñm. Quod cum audiffñt
bapuzatñs Inno mñe ihñ. Et cum Inposu-
iffñt illi manū pcculz uñt spñs sñs sup illos
loquebñt uñs; illi spñs sñs expheatebñt,
Et In celo loco. Cum audiffñt dñm quidēent
In hñs solimñs apostoñs; scēpiffñt scēmañs uñt
di- miffñt ad illos petrus & iohannem,
Quicum uñtiffñt os eudñt pñs ut eē eipñt
spñs sñm, Nondum dñm In nullo eñt spñs sñs dñeñ
dñt acñtam uñtbum bapuzatñs Inno mñe
dñm ihñ. Tunc Inponebñt illi manus
Et scēpñe bñt spñs sñm, Spñs dñm sñm eē eipñt
possūmus - deē dñm non possūmus, sed ut de cur
dñm In uocēmus. hoc dñm quod bapuzatñs hñt
quē In modum pñpñs spñs Inno eñdñs scēpñt.
sub dñeñ, dñt dñm - non ab alio

quæ ab ep̄o p̄ter licet necem p̄b̄i cenpiat̄ sint sci
 sacer̄ doct̄, pontificatus t̄m̄r̄ - honus ap̄ice
 non habent, hoc enim & solis pontificib; sacer̄
 doct̄: debet̄ uel consignat̄ uel p̄sec̄ ch̄t̄um
 sp̄m tradant̄, quod non solum ecclesiastica
 consuetudo demonstrat̄ - usum et̄ super̄ illa
 leḡo ætuum ap̄ostulo sumq; aff̄it̄ p̄ctum
 & iohannem esse sp̄ctus, quæ iembætzatis
 t̄p̄ed̄it̄ sp̄m̄ necem p̄b̄i siue sc̄t̄a sp̄m̄
 siue p̄s̄ente sp̄i b̄eb̄tizat̄ - ch̄ismate b̄ab̄i
 zatus unq̄st̄ licet̄ - sed quod ep̄i f̄s̄nt̄
 consec̄t̄ - non t̄m̄r̄ f̄s̄nt̄ sc̄c̄d̄m̄ oleo
 significet̄ quod solis debeantur sp̄is cum tradunt̄
 sp̄m̄ p̄sec̄ ch̄t̄um, hæc sunt p̄sec̄t̄e semul̄t̄ q;
 p̄b̄ec̄ulium un̄s̄um nouim; p̄cip̄it̄ doct̄nis
 quor̄umq; eloquiæ - p̄nde quibusd̄ in locis ænot̄
 h̄t̄ esse noscuntur̄ ut̄ s̄ man̄ p̄ct̄nis sc̄nt̄
 q̄s̄ firmat̄ur, **XLIII. de clyeis.**
 Itaq; omnes qui in ecclesiasticis ministris sp̄icib;

ordinati sunt greges & clerici nominandi;
clerus enim uel clareus hinc appellatus
doctores nō dicunt que matricos cen
sorē & & & que p̄imum p̄epos̄
legimus ordinatum. Et sic omnes quos
illis imponit; ecclesiarum p̄ncipis ordi
nabentur sorte eligebant. Nam clareus
sō interpretatur. Unde ecclesiasticos
greci clero nomina appellentur ecclesiasticos
clero nomina. p̄inde ergo clareus uocari
ciunt. Et quod in sorte hereditatis dñi
hereditantur us̄ p̄o quod ipse dñs sortis illo
rum est; sicut scriptum est loquitur dñs
Ego hereditates eorum. Unde oportet ut qui
dñi hereditates possident absq; ullo in pe
amorto seculi dō seruire scud sent
et pauperi spū esse contendant. ut longius
illud uocem psalmistae dicere possint.
dñs pater est hereditatis mee

xl.v. De regolis elen copum.

Qui igitur lege peccatum cavetur ut ceuul
 ga h uita seclusi a mundi uoluptatib;
 ceb faciant non spectaculis non pompis hnt
 sint, Conuiuia publica fugiant p^{ri}uata
 non tantum pudice sed et sub^{er} col ant,
 usus nequequam incumbant neq; dispu^u
 oclupcedonis locotum f^{re}udisq; cuiusquam
 studium expectant, a motum p^{re}cun^ue
 quesi m^{er}ty^{re} c^{er}ne^{er}si^u c^{er}mmu^u effug
 cent seculare officia neq; q; abici
 ant honorem studium p^{er}ambitionem non
 subuenient, pro ban^{er}cus medicin^{er}di
 munesce non accipiant dolus et conlusa do
 nis ceueent, Odium et immolacionem
 obtree cedonem adq; Inuidia fugiant,
 non uecis oculis non inf^{er}si^u linguis - ceu p^{er}
 tul^{er}g^{er}am - ideoq; gestu Incedant - sed pu
 do^{er} h^{er}ce ue^{er}seund^{er} e^{er} m^{er}tras, sit amplius

In hœbitis sc̄o Incessuq; stant - obscenitates
decenti uerborum sicut & corporu p̄nicus
& cœnatus uirginitatis ac uirginum
uisceribus frequatissime effugiant -
contubernia feminisum & athenesumq;
nullatenus appetant, Castimonie quoq;
In solaciis corporis p̄petuo consistunt
studeant aut certe unius mœnionu
uinculo f̄deserunt, Seniorib; quoq; deuita
p̄p̄ueant obediendæ neq; ullo lætandæ
studio sine cap̄s̄ accollant, post athena
Indocine sc̄e Inlectionib; uel psalmis & hym
nis cœndis & ceteris longi Incumbant,
caelis enim esse debant quiq; diuinis cultib;
se manupendo studeant scribere scilicet
ut dum scribere operantur docent & sic
p̄opt̄ sc̄e Administrent;

xl. vi. De generibus clericorum.

Duos sunt genera clericorum - unum secularium

ab imperio episcopali decidendum - celebrum
 encephalosi id est sine capite quod secundum
 gnoscendam curiam, hos neq; inter laicos
 & clericum officio su scudeat neq; inter clericos
 religio diuinae detendant, sed solutus adq;
 presentia sole auriis uitae complectat
 et uoce quiq; dum nullo metuatur
 expleudo uoluntatis suae licentiae consecrand
 quesi animalice bputa libertatem hac de hie
 suo p duntur, hebetes quidem signa religionis
 nre non religionis officiu episcopo coenaculis similis
 neq; equi neq; hominis mixtumq; utant,
 potestatis pluraq; delin famium numerosi
 totum factis sup que nre part occidua pollet,
 Aluu. de aunsuram,

Punsus & ecclesiae usus & necessitas
 nisi fallor quipus enim si uocato d hno
 post uita magne conditio de uod non
 complectat, capud pedebant capillos

Inigne sacerdoti ponere iubeatur,
Cepillos scilicet ut perfectionem de uocacionis sue
dño consecrasset, huius ergo exempli
usus ab apostolis ductus est - ut hi qui
Indiarum cultibus mancipati dño conse-
crantur - quæsi necesse est id est scilicet
enim per se in nouatur - hoc quippe
& ezechiel propheta iubeatur dicente
dño - tuisque hominis sume tibi gladium
egritum & ducis præcipue diem eabarbatua,
Uidelicet quia & ipse sacerdos est generis
de luminifero scilicet perfectionis seruabat.
Et hoc necesse est illos per scilla & aquila.
In ceteris, apostolorum primus fecisse legitur,
periculum quoque apostolorum & quosdam discipulorum
xpi quia in huiusmodi cultum emittendi
debet adire. Et in in ceteris consue-
signum quoddam quod in corpore figura
est sed in animæ egritur,

112
Scilicet hoc signum Insignionem uide

resciantur & ceteris: ceteris nris quasi
ceteris: & uicem cedq; inde In noua
Parsib; ut comit rcesib; emittamus
Iuxta apostoli dicitur, & pollicetur
nos uicem hominem cum ceteris suis & in
dicitur nouum qui In noua
di- que In noua In noua opor
fieri & In noua demonstrare, ubi mens
nuncitur habitare & que In celo dicitur sic
mens nunc nunciat uis de tunc capite
sacerdotum & signum, & ceteris & ceteris
figuratur superius Insignisq; ceteris coronae
Insignitur, Thierce enim cepud uicem
constituebatur In noua sacerdotum
hac by sso confectum idcirco & ceteris quasi
spem medio, & hoc significatur In parte
capite tunc coronae enim laetudo austra

iam in euangelium delectatum est
 Venimus ergo nunc ad sacrosanctissimos ordines
 clericorum totumque ordinem singularem ad
 demonstrandum **xlviij. De sacerdotibus.**
 quod est sacerdos fundamentum uel quod
 sicut pontifex in celo, sed sicut in seculo.
 In quo quod est sacerdos Aaron fuit quem
 quem & melchisedech prior obtulit sacrificium.
 & post hunc abraham Isaac & iacob. sed isti
 spontanea uoluntate non sacerdotales cultum
 tunc ista fuerunt creaturae Aaron primus
 in lege sacerdotales nom accipit primusque
 pontifex in stola induit uicinas obtulit
 libris de hanc loquitur ad moysen, Accipe
 inquit Aaron & filii eius et accedite ad
 ad ostium tabernaculi & stimonu, cumque
 leueus patrem cum filiis. Induit Aaron uesti-
 mentis suis. id est hinc & tunica & super humerale
 & saccum quod confertur baltheo

& ponitur ceterum adoleum unedonis fundens
sup ceput hus adq; hoc hau consecratur dno.
filius quoq; illius adphocens & Induis amris
lindis Engisq; baeltheo. Caeson scilicet & liberos
hus & Inponens mira. - suntq; sacerdotum
religionem perpetuae quo loco condempnari oportet.
Caeson sumum sacerdotem id est episcopum fuisse
nem filiosq; presbiterium figuram pmonstrasse;
fuerunt enim filii caeson et ipsi sacerdotum quib;
merito cedere debuerunt lincis sicut sumu
sacerdotem, Et hoc fuit lincis caeson sumu
sacerdotem & lincis filiosq; usdem caeson quia
ipsi fuerunt sacerdotum. quod caeson sup amica
accipiebat potestatem solae scie & coronae auriferae
& sup humerale & cetera que supra memorata
sunt, filii enim caeson sup amicas lincas lincas
tenu modo et aduersas ita cedebant sacri
ficii sed fortiter quib; & hoc lincis figuram
faciebat moysi, Si enim filii caeson

p[ro]ph[et]ia[m] figuram facit b[ea]t[us] & a[nt]on
 sum: sac[er]do[rum] id est ep[iscop]i - mo[ysi] culus
 indubitand[us] x[rist]i t[em]p[or]e p[ro]m[iss]a x[rist]i simi
 litudo fuit medicat[i]o[n]is d[omi]ni qui est in d[omi]n[us]
 et homin[um] ih[esu]s x[rist]us qui est v[er]us dux popu
 losum t[em]p[or]is p[ri]ncip[is] sac[er]do[rum] & d[omi]n[us]
 pontifex cui est honor & g[lor]ia in s[an]c[t]a s[an]c[t]o s[an]c[t]o
 c[on]c[il]iis de p[ri]m[is] d[omi]n[us] sac[er]do[rum] in v[er]o
 & s[an]c[t]o m[er]ito . In nouo enim & t[em]p[or]e
 post x[rist]um sac[er]do[rum] ordo ex p[ar]te ap[osto]lico
 cepit . Ipsi enim ep[iscop]i p[ri]m[us] d[omi]n[us] pontif
 ex in s[an]c[t]a x[rist]i - sic enim locutus est
 ad eum d[omi]n[us] . Tu es inquit petrus & sup[er]
 haec p[et]ra[m] edif[ic]abo ecclesiam meam
 & p[et]ra[m] usq[ue] regni celorum . hic ergo
 legendi solubridiq[ue] potestatem p[ri]m[us] accepit .
 p[ri]musq[ue] ad fidem x[rist]i populu[m] uirtutis
 suae p[ro]ph[et]ia[m] adduxit . siquidem
 & c[eter]is ap[osto]lis cu[m] p[ar]te consortium

honoris & potestatis acciperunt, qui & hoc
in toto orbe dispersi euangelium predicauerunt
quibusque decedentibus succedentes sunt,
epi qui sunt consecrati per totum mundum
in sedibus apostolorum quoniam locum regentium
caeteris de sanguine designantur sicut primum
secundum ordinem caeteron sed primum cuiusque
uita merito quomodo in eum spiritus contulit
sicut & hoc & huius dñs pronuntiauit dicens,
haec dicit dñs dñs ihu, Dixi domus tuae & domus
perpetui permanebunt coeternae usque in aeternum,
Et nunc dicit dñs nequaquam sed glorificabo me
glorificabo & qui me spernit spernabitur.

XLVIII. De genere apostolorum.

Unus addo etiam uerbum celatum per
hominem eadem ut usu necesse, ad eum
etiam per hominem sicut his temporibus fauore
populi & potestatis in sacerdotum subro
gatur, quartum genus esse est

sicut pseudo prophetæ & pseudo apostoli
 quod sit enim nomen apostolorum
 apostoli in laetina lingua piffimi in
 preterantur. quia ipsos misit xpi euangelii
 & ad inluminandam omnium gentium populorum.
 episcopus enim ut quidam prudenter ait.
 nomen est huius operis non honoris. ^{græcū} est
 enim ^{inde} adque dictum est uocabulum quod ille
 qui super officium super intendit eandem scilicet
 subditam gentem. episcopus quidem in eodem dicitur.
 ergo episcopus laetina super intendere possumus dicere
 ut intellegat non se esse episcopus quoniam prodesse
 sed pro se diligere. quod uero p̄m̄enit in posi
 tionis & p̄m̄enit in b; di sacerdotibus; ep̄i oraman
 tur. eandemque est enim instructio. Isaac
 enim pater archa non posuit manū suā super
 caput. iacob benedixitque eos. similiter & iacob
 benedixit filiis suis. sic & filii sui. sic & moyses
 super caput iesu natus manū suā inposuit

Dedit h[oc] sp[iritu]m i[n]struat[ur] & dulcedat[ur] i[n] populo i[st]o
sic et i[n] sup[er] i[m]pletur legis & prophetarum d[omi]n[us] n[ost]r[us]
i[es]us x[rist]us p[ri]mo i[n] i[m]ponend[um] apostolis benedixit.
sicut i[n] eu[an]g[e]lio scriptum est. Exiit illos
trans bethaniam et elevavit manus suas
& benedixit eos. factumq[ue] est cum benedixit illis
discessit ab eis et ipsi secesserunt i[n] iherosolimam
cum gaudio magno. Et i[n] iherosolimis apostolorum
& p[re]s[bi]t[er]o[rum] s[an]c[t]i paulo et b[er]nabe apostolis
manus i[m]posuerunt i[n] d[omi]n[us] et sic missi sunt ad eu[an]g[e]l[iz]and[um].
Quod eum a p[re]s[bi]t[er]o anno
sac[er]dos efficitur ab e[pi]scopo s[an]c[t]i x[rist]i sumptu
est sequa[rum] id[em] d[omi]n[us] est p[re]dicat[ur]. h[ec] sum
et[er]n[us] p[ro]phetarum i[n] i[n]non indiget parvoloru[m]
sed p[er]fectioris uim plena et robusta ad omne
disciplin[am] h[ec] magisteri s[an]c[t]i q[ui] p[re]parata
quod un[us] unius uirginalis m[ag]ist[er]i sunt
que eleguntur i[n] ord[in]em pontificatus.
Et i[n] u[er]ba lege mandata est & p[er] h[oc] scripta

ubi de posaculus dicitur, Unius uxoris uisum
 sacerdotum quibus et dea eorum de monacha
 mia ordinatum eorum de uirginem sem,
 poris quod sps non ab uno sed a cunctis
 conpunicelibus sps ordinantur,
 Ideoq; In sacra uicium est ne aliqui contra
 fidem unius aysennica aueat hanc
 molestratur, propterea ab omnibus ^{conuenerunt} constituitur
 haec non minus a tibus; pssentibus; ceteris tamen
 confidetur; abstinentium hanc hanc sum
 huic dum dum consecratur datur bac
 culus ut quis in dno subditae plebem
 uel regem uel comitem uel in hinc ad
 Infirmosum sustinetur datur & a nolo ppe
 signum pondus caelis honore uel signaculu
 segretosum, nam multae sunt q; acasna hu
 minusq; intelligendu finis; oclutandis
 sacerdotibus quasi sub signaculo condunt

ne indignis quibusq; se ecclesiam tradere operandum,
Iam uero quod secularis uis administratum
ecclesie apostolice scribitur monit & dicit,
manus cito nomini imposuisti, Et rati sumus
nonne opus est ne in superbia eluceat
pudat se non tunc administratum humilitatis
quam administratum non potest ad secularis
ad datum et condonum nonis superbi sicut
diabolus per uicem deiciatur;
quomodo enim ualebit secularis homo sacerdos
si magistratum adimplet cuius nec officium
dignitatem nec disciplinam agnouit aut quod docere
potest cum ipse non dedit, hunc uero etiam
pluribus ordinem uelibus facere necesse est
quia ecclesie presunt sed quos uel ipsi amant uel
quosum obsequium delinunt uel quibus malis
quis pacem regere et tunc de ecclesia dicam
quos dicitur tunc munusbus imperata sunt

taceo de pluri alios successores filios uel pastores
 faciunt & conuocant postea p[ro]p[ri]o locato p[ro]p[ri]um
 que dignitatem, cum hoc n[on]e moyses amicus di
 fuerit potuit sed iesum de alia tribu elegit
 ut scimus principatum in populo i[er]u[sa]l[em] non
 sanguinem defendendum esse sed uisum m[er]itum
 in d[omi]num ea luxate m[er]itum pl[ur]imum
 eleguntur p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]um unde nouerit
 populi m[er]itum sui fuisse regim[en] p[ro]p[ri]e suscipisse
 pontificis, quod enim hu[ic] qui post b[e]n[e]d[ic]tum
 aliquo peccato mortali corruptus ad sacerdotu[m]
 nonus non p[ro]mouetur, lex u[er]o d[omi]ni mos.
 sicut in lege p[re]cepit sacerdotibus ne aliquos
 p[ro]p[ri]e uideam[us] offerant ecclesiam & imph[er] quod
 ipsum postea sp[irit]u[us] s[an]c[t]i[us] sacerdotibus i[er]u[sa]l[em] p[er]
 m[er]itum ecclesie in p[ro]p[ri]e d[omi]ni d[omi]ni, O uos sacer
 dotu[m] qui polluitis nomen meum & dixistis
 in quo polluimus eum offerat sup[er] altare p[ro]p[ri]e
 p[ro]p[ri]e pollutum & offerat[ur] c[er]u[ic]i & languidu[m]

Unde innumeras vitulae quae sunt cuius exnis
sepriago populis est, non aliter iubetur offerre
ad altare dñi - nisi quibusdam operibus non faceret
iugumque delictis non atrexit nec unculis pecca
torum fuerit alligatae sed quid plurae subiciat
mus, Siquis enim iocem in episcopo actu uel
in presbitero nonus est positus mortali aliquid
peccatum admisit non debet offerre panis
dño - quatenus magis tenet ordinacionem pec
catorum in iudicium ut ordinetur, Quaeque
que lex peccatorum esse debet dodi tenent,
Consideret se unusquisque seorsumque potest
potest ad mentem pariter se facient se
et hoc - non iam honore quae honore et alio
locum qui digni sunt non ambicent occupare,
Quidam in diuidis adque in fidei diuisis cedunt
quidam populis prope sunt, necesse est ut in omni
bi; sic se et in nullo se prope horribilis habeatur;
quidam et iud de peccatis cessant ipse enim

et peccato debet esse alius, nam cum quae
 frons subiectus et qui poena cum ille
 tantum non possit corruptus indiget
 et se que sunt? quae pp̄a
 quae neglecta peccata faceret desinat peccata
 docere; primum quippe semetipsum
 corrigere debet quia alios ad bonum uiuendum
 ammonere amonestare scudeat - ita ut in omnibus
 semetipsum formae uiuendi praestent - Eundemque
 ad bonum opus et ad castitatem et opus puocet,
 Cui etiam scienda seipsum necesse est
 quod si tantum sit uitae sibi soli possit praedare
 sic uiuis postea si ad castitatem fuerit aditus
 potest etiam quosque in se ipse et ad docere alios
 aduersarios percutere quia nisi refutatus fuerit
 etque conuictus facile possunt simplicitate conuicti
 esse, huiusmodi sermo debet esse purus
 et aptus plenus grauitate et honestate
 plenus sinceritate et gratia et pietate

de ministerio legis de locutione fidei. de uirtute
condonanda - de disciplina
et iustitia. Unumquodque diuersa admonens
secundum rationem iuxta professionem
motumque qualitate uel uelut ut proficiat
quid cui quando uel quomodo proficiat
cuius proficiendi species officium est scriptum
legere perit esse canonis exempla sequi
imitari; uigiliis letuniis orationibus incum-
bere cum fratribus peccati habere neque
quem se manibus suis deorsum nullum dāp-
nare nisi cum peccatum nullum & commu-
nitate nisi discussum; Ita humilitate spe-
dit et cunctatione et proficiat debita. uanitasque
primam humilitatem suscepit subiecta uincula
conuulsi esse faciat: neque in modo de re
cunctatione et se uelut adis potestatem se debet
sed tunc cunctatione et re commisso cogit
quatenus datus ex parte indignos formidat;

et debet quoque illam emendationem domus omnibus;
 ceteris etiam sine quo omnia uirtutes nihil est;
 Custas enim ceteris ceteris ceteris. locus ceteris
 huius custodit humilitas est; habet etiam
 in hac omnia ceteris ceteris omnibus
 late uiam dei dei ceteris ceteris in quibus
 munitio ceteris ceteris mundae ceteris. In hac
 hanc oportet debet enim sollicitudinis ceteris
 curam occupatum gregem ceteris ceteris
 uirtutes uirtutes suscipit ceteris nos ceteris
 ceteris uirtutes ceteris pupillorum ceteris
 lan in ceteris ceteris ceteris. prouidentia
 dicitur in ceteris ceteris in quo ceteris ceteris
 hospitales ceteris ceteris uirtutes
 obsequium ceteris suscipit; Si enim omnis
 fidelis sua angelum ceteris ceteris. hos
 passim ceteris ceteris; Quatenus magis
 cum episcopis ceteris ceteris ceteris
 que debetis ceteris ceteris. loci ceteris

unum eum duo suscipiunt Implevit hospita-
litatis officium

Si non suscipiat in hominibus & in ne-
quas autem secularibus deus mandis,
oportet eum causae merito discernere non
gratiam. neque enim sic debet hoc suscipe-
re potestatem ut contemnat contra iustitiam
preceptam neque propter causam iusti-
tiam. ad potestatem causam non defendat in-
iustum ne scilicet indigno committenda arbiter
aut ne arguit & impugnet cuius crimen
non suspenderit. Est quoque illi luxata
apostolum. mansuetudo praedicta
subiectas modesto abstinentia sine pud-
icitia. ut non solum ab opere immundo se
abstineat - sed etiam ab oculis & uerbis
& cogitationibus & ipsis. Ita ut dum nullum
in se uicium regnare permittat Imperatorem
reputatum uicium subditorum facinoribus

uere facta - quidam scilicet eorum et ad minister
 utriusque et profectum sacrorum consumant;

L. de curia episcopi.

Curia episcopi idcirco episcoporum iuxta quod
 canonis ipsi continentur instidid sunt ad exemplum
 spirituales sicut in domum tamquam sacrorum
 propter sollicitudinem percipiunt. In inuicem
 et uillis consuetudini gubernant sibi commu-
 nes ecclesie habentur licet ad consuetudinem
 lectorum - subdiaconorum - sacrorum - presbiterorum
 et diaconorum ordinem non cadant propter con-
 siderationem episcopi. In euius regione propter
 nos eundem - his autem solo episcopo dicitur cui
 ad iacet ordinem; **L. de sacrorum dotibus.**

Presbiterorum ordo secundum sumptus et his
 iudicatum est. quidam sacrorum uocabantur
 inuestituris etiam dicitur - hi sunt qui appellantur
 nunc presbiteri et qui nuncupantur presbiteri
 sacrorum - nunc episcopi nominantur -

pbj ceuam in d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]etate[m] s[er]uare[m] quis s[er]uare[m]
et cetera s[er]uare[m] p[ro]p[ri]os uocent, h[uius]m[od]i sicut
ep[iscop]i dispensat[ur] in ministeriorum d[omi]ni commis-
sio est - p[ro]p[ri]e sunt enim s[er]uare[m] xpi et in confessi-
onem diuini corporis et sanguinis consistit
cum ep[iscop]is sunt similes et in doctrine populi
et in officio p[ro]p[ri]e dicendi, h[uius] s[er]uare[m] p[ro]p[ri]e uel
tot[um] s[er]uare[m] sumi sacerdoti electo sum ordinato
et constituendi p[ro]p[ri]e s[er]uare[m] - ne amulter duci
p[ro]p[ri]e s[er]uare[m] uindicat[ur] Concordia soluetur
sacendeclae s[er]uare[m] p[ro]p[ri]e, nam p[ro]p[ri]e s[er]uare[m] p[ro]p[ri]e
ut uel sacerdoti sub nomine ep[iscop]i ita ad s[er]uare[m]
loquens ad h[uius]m[od]i, huius p[ro]p[ri]e s[er]uare[m] p[ro]p[ri]e
ut cetera que de sunt corriges et in s[er]uare[m] p[ro]p[ri]e
quam admodum ego d[omi]ni disposui, Siquis
sine crimine est unius uxoris - uir filius
habens fidelis, non in ecclesia ad h[uius]m[od]i luxurie
aut non subditos - oportet enim ep[iscop]i sine
crimine esse, que s[er]uare[m] s[er]uare[m] p[ro]p[ri]e

sub ep̄i nomine accēpt̄. Unde adamothei
 de ordinacione ep̄i et diaconi scripsit,
 De p̄b̄is omnino tēclur̄ quib̄ in ep̄i nomine
 conp̄t̄ h̄ndit. Coniunctus gradus ē sicut
 ad philippensis ep̄i et diacon̄ scripsit. Cum
 unce diuites plures h̄eb̄t̄ ep̄i non poss̄t̄;
 In eccl̄ib; apostolorum p̄b̄is et̄e itusū
 conp̄t̄ ḡeuit, quib; in eccl̄ia uidet̄
 Inquit ḡegem In quo uos sp̄s s̄s̄ ordinabit
 unde ad̄e accl̄is in eccl̄a p̄b̄is confidendos
 esse ep̄is, Et apostol̄ ad titū loquitur,
 Et laenons ipsi ascendant, p̄b̄is his maḡto
 & sapient̄e dicit non et̄e. Nam & maḡs
 p̄cipit ut̄e ḡoet p̄b̄m, unde In uerbis
 dicitur, ḡloze s̄rum c̄enid̄is, Quē ē
 h̄c c̄enid̄is ceut dubie qui in sapient̄e de qua
 scrip̄tum ē, C̄enid̄is hominum p̄ud̄id̄is
 cumq; nunc c̄enid̄is & c̄enid̄is ab
 ad̄am usq; ad c̄enid̄is uixiss̄ homin̄s

legimus - nullus alius appellatus est primus
pater id est servus - nisi ecclesie, qui multo peccatis
nobis commisit iuxta phibetur, non ergo propter
descriptam sanctitatem - sed propter sapientiam patris
nominandus, quod si ut esset minus cur in sa-
pientia constituitur, l. ii. de electionibus ordinibus.

Diaconatum ordo celsus a thub accepit secundum,
presertim enim dominus ad moysen ut per ordinem
accipere sacerdotum & filiorum eius primum leui thub
indivisi cultus ordinem servaret & conservaretur domino
per omnibus primo generis ecclesiarum per totam
accipere & filios eius in tabernaculo domini recubantibus
in templo domini die & nocte - ipsi quoque gestaverunt
coram in tabernaculo omnia vestimenta eius & in linteis
in tabernaculo ipsi deponerent - & primum ipsi
composuerunt eum generis & sic enim & super in ta-
bernaculum servavit mandatum est,
quod regulae sancti patris & in novo & in veteri
constituerunt. In evangelio autem primum & in

In actib; apostolorum ita legitur, Conuocan
 et XII apostulis multitudine discipulorum
 dixerunt, Non placeat relinquitur uerbum dei
 et ministris presbiteris, Quid ergo est frater conde
 spectus de uobis ipsis uerbum boni et timonum, septem
 plenos spiritu sancto philippum prochorum et nicanorom
 et thimotheum et patermonem et nichoanem et
 thodisem, hi facti sunt cenae ipsi. et cum presbiter
 in posuerunt manum uerbum esset et multum
 placebat ut numerus esset et tunc uerbum est
 uerbum apostoli uel successores apostolorum,
 per omnes ecclesias septem diaconos qui sublimiter
 gradu essent et essent ecclesie - quasi columne
 ecclesie assistentes et non sine aliquo septem
 nec numerus nisi alio, hi sunt qui quos
 in epos ecclesie legitur, septem angelis et uis
 et audientibus, hi sunt ecclesie et ecclesie, hi
 uocem aduersum ipsi dominum clare uoce in modo
 presbiteris ammonent cunctos - sicut in orando

sive inflatendo genua, et uidentur ipsi etiam
ausi habere et ad eam clamentiam ipsi quoque
euangelizant sine ipsi sacri dogmatis nomine habe-
officium non habent, nam sicut in sacri dogmatis
consecratio ite in ministerio dispensatio sacra-
mentum est, illi orate huc psallere mandabit,
illi oblatioe seifaciat huc seifaciat dispensat
ipsis etiam sacri dogmatis propter ipsi sumptionem
non licet de mensa domini collere ecclesiam nisi
creditus fuisse ad diacono. Quia in scriptura
oblationis in altare. Quia componunt mensam
domini. Quia operantur etiam etiam
Nondum omnes uidentur altare ministrum
que operantur etiam ne uidentur que uidentur
non debent etiam sumant que se uidentur non possunt,
quique propter altare et his indiget ad sistunt
ut ecclesiam uitae haberent etiam etiam etiam
etiam etiam etiam etiam etiam etiam etiam etiam
etiam etiam etiam etiam etiam etiam etiam etiam etiam
etiam etiam etiam etiam etiam etiam etiam etiam etiam

dicit dñs habere ministros quinnullo contagio
 sed potius mundicie castitatis splendore,
 quaelisimam diaconis ordinem & postulat
 paulo plenissime scripsit ad timotheum,
 nam cum p[ro]p[ri]e missis de sacerdoti & diaconum
 condicio subiungitur. Diaconi similiter inste
 p[ro]p[ri]e h[ab]ibilis hoc est sine macula sicut sp[iritus]
 pudici. id u[er]o q[ue] celibidine & abstinentia
 non bilingui scilicet conditio debet haberi & pace
 non multo uino dedit is, quia ubi ebrietas
 ubi libidi- dominatur & furor, non turpi luesu
 sectantur ne delectate miscio luesu & secta
 sectantur, Est quoq[ue] & turpis lues appetitio
 plusquam de p[ro]p[ri]e cogitatio, post hoc subicit
 his autem p[ro]bitur p[ro]mum & sic ministrat,
 Nullum enim habent hi u[er]o q[ue] sicut sp[iritus] sic
 & u[er]o t[er]m[in]e ordinem p[ro]bitur debet & sic dignu
 & sic ministrat,

T. m. De custodia sacrorum,

Custodes sacrae in leuicis sunt. ipsorum iussu
est custodire tabernaculum et omnia uasa
ampli, quique ideo in lege ab eo numero quinquaginta
leguntur ut post dominatum
cecus conflatum iam quidem in mundo
cor post peccata et mundum deo deservit
propter ferocem speciem spiritus ne fallantur
consilio ne fidem deserant neque quaequam
intendat agant, **L.iii. De subdiaconis,**

Subdiaconis qui a patre grecos epopo diaconis
in eisdem inuenerunt appellandisque ibidem
id est in humilitate deo seruandis et eorum
ordine fuit ille naethanahel qui euangelio
uoluntatis diuinae per digne communitatis secluatorem
miserit confert, quique ad hoc et ipsum
diuinitatis indidum fidelis induit peritatem
dno haec dicitur, Ecce uis israeliticae in quo
dulus non est, Denique istae oblationes in templo
dni suscipiunt, ceptulus istrobolunt

officiis leuitarum - isti quoque uasa corporis
 & sanguinis christi diabolis cedentibus offerunt,
 de quibus placuit patribus ut qui ad sacra mysteria
 sint - ab omni carnali, immunditia sint liberi
 luxurie quod illis propheta docente iubetur,
 Mundamini qui fueritis uescedni, hu igitur
 cum ordinantur sicut sacri doctores & leuitici manus
 Inpositi ordi non suscipiunt - sed pœnitentiã tandi
 & celestem de manu christi & ab archidiacono
 seiphum eae que cum æqua manibus; & mano
 argum accipiunt, **Lv. De Lectis;**

Lectisum ordo formose indum æpphedi
 accepit. Sunt igitur Lectis qui uerbum
 dei predicant quibus dicitur, clama necesse
 quasi tubæ & ceteræ uocem tuam,
 Isti quippe dum ordinantur delectum
 conuersationis. christi uerbum fecerit ad populum
 de inde coram plebe. traditis eudicem apicem
 diuinorum ceteri uerbum adnundandum,

Quae sunt ad huiusmodi pueritiam spectant - ipsaeque
doctrinae & libri imbutus sensumque uerborum
seu sententiae ornatus - ita ut disceptationibus; sententiae
intelligit, ubi firmatur iuncturae - ubi adhuc
pendit oratio - ubi sententiae seorsum laudatur,
Sicque expeditus usum pronuntiationis accipit ut
ad intellectum omnium mensuris sensumque pueram,
discernendo generis pronuntiationis adque seorsum
tum omnium sententiarum. proprio effecto
modo inessentibus - modo seorsum - siue his
simili prorsus prorsus pronuntiationis in quo
magis et illae ambiguo sententiarum adhibenda
cogitatio est, multo enim sunt inessentibus
que nisi proprio modo pronuntiantur in contemptum
sed dunt sententiae sicut est quis caecus aut
caecus sus eleas di. de quibus sitat,
quod si quae si confirmatur non seruetur generis
pronuntiationis suae dicatur magna pueri
tae situr sicut ergo pronuntiantur est.

ac si dicere dicitur, neque iustitiam subaudiatur,
 necesse est etiam in ceteris rebus scire et ingenium
 quod proprie singula conueniensque pronuntietur,
 propter hoc accedunt uim operis uel scire et lec-
 torum ut nouerit in qua siliceba uox perdatur
 pronuntians, plerumque enim in peritales etiam
 in uerbis accedunt, dicent - ut solent in de-
 nos in peritales in uerbis habere non de-
 et ut uerbis pronuntians nescire quod dicimus,
 porro lectoris simplicitate et clare ad omnem
 pronuntiationis genus accommodatae plenas
 quo uisus agrestem et sub rusticum effugatis
 sonum - non humilis nec ab eo sublimis
 non fræctæ nec dicitur nihilque sanæ et sonans
 neque commodo impo- sed tamen cum graui-
 tatis specie, ceuibus enim et corde consensu
 debet lector non oculis nec uisus se ipso spec-
 tatoris magis quam auditoris faciat,
 Uetus opinio est et lectoris pronuntians cause

animus incidit auditorium, Uox autem eius
 non aspera - non caeca uel dispersa sed canora
 est - succus. liquida. atque agitata habet
 sonum & melodiae se religionis congruentem,
 nonque a peduce & elementa artem sitque enstiana
 simplicitatem in ipsa modulatione demonstrat
 neque que musico - uel theatralem certe sedo
 lectet - sedque conpunctionem magis audientibus
 faciat atque quae cantandi & ut
 eius abstinebant, Cum psallenda tamen me
 lodiae in haec laeuae uocis assidue uerbantur,
 Unde & exentatissae apud gentes facerent
 diebus sunt ueteris laeminae praeterea inposita
 obtae caena caenae & elementa psallentis
 uocibus, sedone demonstrantur, Solent
 autem ad hoc officium & uocem absque secula
 & sole uisionem religii. p̄b̄i elegi quique
 ad cantandū certe p̄b̄abilis,
 L. VII, DE SCORCIS,

& colesidur, Ergo ceuatoſſi ſimpli. & coſiſſe
 ſunt In populo dñi, quomodo ſum ceator
 pſudis & bonus ſere quid ſit dñi ſui coſiſſe
 & omne ſubſtandē & modus & ſigēta ceputſe
 totus poſſiſſionē Inſtumentā on ginecha,
 ſic & coſiſſe ſigēta In ſua diligēdē & totus
 ſigēdñi ſeſtēta ut mēſonā & mēndat
 de ſacrāmētis, Unde & ſeſtēta ſolere
 domum quod illiſt ceſpū ſeō conceſſum
 ſecondum ce poſtū pſeomū, ubi & coſiſſe
 mēnoſā ce poſtū cum dicit, Numquid
 omne donec dñi habeat ſaenadonum,
 In ſum cum ordinaur ſic ceſt lānon,
 ceſipiunt de mēnoſi libellū In quo ſeſpā
 ſunt & coſiſſe ceſipiſſe poſtēdñi In
 pondi mēnoſ ſup In hē gūminos ſiue bab
 & ceſos ſiue ceſeuminos,

L. VIII. de hoſtāciſ

Hoſtāciſ ſunt qui In uēſſe & ceſe mēnoſ

lenitoris ampli uocabantur quippe erant
 portis hierusalem quique ordinem pueri
 suas omnia in horis ampli uel se horis
 custodiebant; hi denique in semet
 cum discernerent tendam in secula quisunt
 fidelis recipiunt. Intra se enim ampli nisi
 per non possumus habere in potestatem
 tam bonos recipiendi quam per eicidendi
 indignos, **LVIII. Demonachis;**

Unde cum admonochos studium defuisset
 pauperum uel quis huius conuersationis
 se esse ceueator cuius isti hebraeam immi-
 tarentur, quantum enim in qua per hunc
 ad ceueatorum uerbum se per ceum
 huius propositi principis helias & discipulorum
 qui fuerunt siue celi prophetarum qui ha-
 bitant in solitudine orbis; electi
 faciebant sibi cellulas prope flumina
 uel decanis huius ad eam propositi.

In euangelyo eeb iohanne aueatol gētat. qui
 hāymum solum incoluit locustosum. ac nā
 et agstati melle notatus. item deinde p̄gēnd
 sunt conus saxonis nobilissimi p̄ncipis
 p̄culus et antonius helaxon mæchæsus
 ceteri q; p̄catis quosum gēmplis p̄nuuistiū
 mundum cedolebit scēe insciadūo monacho
 sum? Sēc auctm sunt gēndæ monæchosū.
 t̄st̄ sunt obtimæ. p̄liquæ usō de h̄ymæ
 cedq; omnimodis euidēdæ. p̄mum gēnus
 est cenobitæsum id est in commune uiuēdū
 ad instar scōrum illosū qui d̄mposib; apostulo
 p̄ in h̄idūis olimis uinditæ ced distibitæ om̄a
 suæ indigētib; d̄t̄nūm forte p̄culum
 possident p̄p̄ciosis coloræatis uestib; non induunt
 sed fidelissimis cedq; s̄ncis læuacis nūquæ
 utuntur delectatōnem corporis. sed r̄cis
 p̄p̄r̄n̄cassitæ d̄m længuon̄s sine c̄bbæd
 consolædo nusquam p̄ḡt̄dundū n̄c aliquis

ceberis sine nullo peccato iussionis adsumitur -
 operandis etiam manibus eorum quibus corpus peccari
 possit & manibus impedi non possit manibus operandis
 et ipsum laborem tamquam diuino celebrant
 consolantur. Opus autem suum credunt quos
 de caeno uocent eo quod sint digni propositi - ut
 namque illorum curae sui corporis impediunt et propositi
 to mandis; ut neque in cybo - neque in uestimento - neque
 siquid aliud opus est - uel cogitatione necessitatis
 uel modice uel ad solam uoluntatem. Ipsi autem deo
 ni credunt et propositi - propositi et cum magna
 sollicitudine omnia disponunt prope facta.
 Quidquid illorum uitae propter inobedientiam corporis
 postulat regionem ipse reddidit quam peccatum
 uocent. In uis peccati in illorum tollentiam
 etque in disce regionem insinuandis uel insignis omni
 bus rebus excelsi nulla superbia consolantur - his quos
 filios appellent magna suae lubendo oculorum et
 illorum inobediendo uoluntatem; Conuincunt aut

omnes frequenter nocet ac dicitur deo signo festinant
 cum p[er]p[et]ua[m] adoratione[m] solenni[um] hor[um] celebren
 et fixa[m] indignam cor[por]is & usq[ue] ad consummationem
 psalmorum sine fastidio persistant; Item conuincunt
 diebus singulis inasp[er]itas dum ad hoc ieiunium sunt in
 solaciorum ad excusandum peccatum; Cuiusmodi enim
 inest debilis studio summo silencio affectusq[ue]
 cenitiam suam p[er] uocem uel deturbandis orat[i]o
 nem uel gemitu[m] uel fletu signifi[ca]ntis corpus,
 Deinde meoq[ue] cum sil[en]tio p[er]cipiunt t[em]p[or]em quandu[m]
 salutis necesse est co[n]t[ra]re; Unum quoq[ue] etiam
 p[er] p[er]sistit p[er] concupiscen[ti]e gulae negl[ig]entia[m]
 cor[por]um uel in his ipsis que p[er]p[et]uo sunt p[er]e[re] &
 uilissim[is]; Itaq[ue] non solum carnib[us] & uino abstinere
 p[er] sufficienda[m] domandam libidinu[m] sed etiam
 ab omnib[us] que uisib[us] & gustib[us] p[er]uolant cepe
 q[ui]s sciat, quicquid necessarium uicari sup[er] est
 scopis manuum ea spoliatum p[er]fidia[m] ore
 t[em]p[or]e eius & g[ra]tis distribuatur ut nihil p[er]maneat

Et neq; ipso sum quocumq; seculissimum sum
 et p̄baccissimum sum s̄rum; Nisi usq; ad uel bu
 lum nescire p̄baccidi quib; Indignit̄ gr̄acie
 his p̄suna singule gr̄acissim̄s̄ acc̄p̄baccis
 sume; Non acc̄dum non Instidudis compo
 n̄dis monb; sed etiam Instidudis m̄ngb;
 p̄s̄ adq; p̄ces̄ et leuifi co etiam corpus
 & s̄c̄ria celiqua sus̄t̄na; Utriusq; ip
 ses monachos at̄ aduna cel his Inuicem
 quod uicem opus et p̄m̄dr̄tis. hos motes
 acc̄uat̄ h̄c̄ne Instidudon̄m̄ s̄nḡt̄ud̄s̄ur;
 C̄nubio uirginum sicut monachorum.
 monachi eadem s̄c̄undum humilitat̄m̄
 eleguntur; Uulsi sum & s̄c̄riodoxie
 monb; conuulcent multas cel fandi
 ḡae Inflata. & tollat s̄c̄riat̄e faciunt
 enim bonae sed p̄p̄t̄ fecerunt non p̄p̄t̄
 uitam. scilicet uacua gloriā aff̄e
 dia locudis uacua ad fastidium.

desiderat honoris In hissepius discordia
 honestatur discordia quia huor deffre
 nis pfectib; gignitur amor ampositu
 sum creffatur sequitur et fices con
 cupiscencias. tunc inuenit quoniam
 sepius uatena homines oculos inposita
 Teclatateq; nequaque monachiuo can
 disuna quicdo solapfessione noncedo
 neconlunguntur;

DE PENITENTIBUS EXEAM PLIA

Dominus loquitur quando post funere uel
 post flagella ad huc in sinistrali gurgone
 etiam in cyngit et cylio locum at pe
 nitentibus sumptu adicit. Idcirco ego pen
 itencie in fucilla et cyngit; post hunc nob
 docuit penitencie magister huius ptebuit quan
 do grecum uulnere et lapsus dum cecidisset
 apphete peccatum suum confat pen
 ituit et culpae suae penitencie confessione

senectua; Sic humida et achi multa peccata
 sine confessione. penitentie erga una displicu
 erunt sibi quechisusuna et quocumque p[ro]m[iss]a sunt
 illi placensuna; Et ceterum penitentie medica
 mentum uuln[er]is spiritus lucis p[ro] quocumque peccat
 ois seclucenatur p[ro] quocumque d[omi]ni misericordia
 puocatur; Que non d[omi]ni p[ro] se p[ro] seatur sed p[ro]
 fundit a se lucis et lacrimis; Penitentie ce
 ceterum non mensurum nec d[omi]ni p[ro] seatur
 sed p[ro] se que ceterum crucietur et mortificet
 tur ceterum; Huius qui penitentie erga una p[ro] se
 capillos et b[er]b[er]e n[on] una uademonstrat
 tur habundantie ceterum quib[us] ceterum
 peccatois seclucenatur; Capilli sum p[ro] se
 accipiuntur sic uas p[ro] se et ceterum; pecca
 tois suos unusquisq[ue] constat ingrat[us]; Vir qui p[ro]
 se com[er]e n[on] una lignum in ceterum; ut ceterum
 ce postol[is]; Ipse d[omi]ni lignum in ceterum suscipiunt
 penitentie p[ro] se peccatois suos; Quod uero

licet. In spe Indulgencie fidem colligat ad
 & cetero hominis post unum baptisum se esse
 in statu quod seculari traditione cum xendae
 tur sully a tudinam p̄hibita latet ad medi
 cinam s̄ medio p̄nūm q̄ sub rogata ad lumē
 tum cuius lumē tum s̄gia d̄t cuncta c̄gnis
 est debita p̄ccatidicenis humane efficiētia
 tis & ceteris. Sine quib; In hoc uita d̄t non pos
 somus honorem dum taxat dignitate d̄m
 s̄ uitate latet a secc̄do ab. et la uer d̄m
 tantum d̄tificat; Cetero uita d̄t tanq̄
 coram d̄o s̄ollāpnū d̄t secc̄do ab. uat hoc d̄t
 fructuosae conf̄ssio. quod d̄m d̄t h̄us cepp̄tatis
 aua Ignorātia n̄o notat̄ conat̄ ḡss̄ negl̄
 ḡnū uideat; Uat s̄ uat In baptisimo om̄s
 Iniquitates s̄mitti uel p̄m̄ctum nulli p̄
 cato sum est d̄m In poat̄. Ita p̄nūm q̄
 conpuncione fructuosae unū d̄t fac̄
 mur d̄t. Ita cetero In p̄nūm q̄ apud d̄m

proceptis sine causa dicitur; Unde et quomlibet sine mag
na delicate quocumque graue non accedat in illis
miseria cordice disperdenda; In occasione impo
ditis uas predicat; Non tam consideranda est
miseria sine potius quod dolens; Coram contra
et humiliter de non spernit; Visi autem quanto
In peccato fuit ad melius cor superantem in
dauo ad tantum debita; In peccando ad flicio
duplex autem paucis egeris uel dum plangimus
quod mel egerimus uel dum non egerimus quod eger
se debemus; Ille cuius paucis digna egerit
qui se adhuc paucis committat qui peccata
mel ad plora uas future lessum non commit
tat; Qui plene peccatum lessum committat
peccatum. Qui uolens mel in dicitur et affudit
et tamen peccatum non dicitur tunc locum dicitur ha
bit sed mundacionem non habet; Siquis autem
per peccatum ad paucis conuertitur per turba
non debet si uisus post amissionem felicitate

uicere corde pulsaria dum non possit a bone conu^{er}
 sione nocere si ad huc cogitatio non est imp^{er}
 In consensu uel op^{er}e f^{er}re enim sine p^{er}fectione uigosi
 cogitationis non est ad de^um uocatio sed p^{er} uocatio
 nam non est occasio subundi discriminis sed potius
 agendi uirtutis; Nec enim circue finem suum p^{er}uenit
 quod designat a se melius; Non id debet sed p^{er} se
 quod inest in uirtute; Quis non cessat sperare
 quod est in se factum; sed quod est in se finem uirtutis
 sciamus; Ex fine enim suum unumquodque acuat
 iustificat acuat condempnat; Sicut scriptum est;
 Ipse iudicat & a se iudicabit; Et ceterum uirtutis finem
 considerat; Proinde non dubitamus circue finem
 hominum p^{er}uenit et conpungentem; sed quia
 r^{er}o id f^{er}re solet metuendus est. nudum ad finem
 d^{er}atur conu^{er}sio; Si necesse occupat mors
 quom sub uirtute p^{er}uenit; Quae est si bone &
 a se conu^{er}sio a se melior est que longe
 a se finem agitur uirtutis & uirtutis finem;

LXI **DE SACRE VIRGINIS:**

Nunc accipiam quibus sit sagittis uirginis accatis In agnatis
uel acquo accem sci ppositi studium siat eorum
bpaues In am cebo quacna sum pama ad uctus
at am hnam helas ethis p mices et doemel caesi
accatis eae onat in age bonum p m i n s t i a u s t e n u s
cunat; quondo sum ead nouum uisum uirginu
capud xpe famincorum uirginum capud est
mechae ipse eorum accatis ipse eorum nre
patis quibus uirginis filius et uirginis sponsus In
de agmine uisum et puellorum sacri In de
sacrae accatis et accatis ad ppetuam cond
nre eorum. pullulacum et aperta um libidinis
caesi eorum non solum In corpore sed eorum In ipsa
concupiscentia et eorum uiam ad q; angelica
In eorum uiam mota et accatis ad q; In carne
In corruptibile In corruptibile ppetuam
pdiminuat quibus eadem eorum eorum
omni putat eorum conlugalis Nam cu ipse

unius scilicet ecclesie uirgo si adis ponscrae unius uirgo
 sicut dicit apostolus; Quena ad dignos resuna
 honorem ambrosius qui hoc costodit una eam ipsa
 carnis quoad ecclesie custodit infide; Sed
 tamen sic locudatur uirginatos non impie
 condempnatur; Oportet enim non decepte
 quod bonum est sed succedere quod melius est;
 Anecdubium quippe christi coniugio placuerunt
 deo post aduersionem uirginatis; primam
 distans a christo et a genitricem secundam
 aem conuersionem successit; Non enim sic locu
 tatur uox illius; Christus etiam uoluit quia
 laem alicuius superbia; ut pignora; et nu
 mularia; et illud tempus collegerit; Restat
 ut qui uixit habent tamen que non habent sint
 et nisi fallor unius eiusdemque pugnatio est;
 Unum quidem primordio sancti angustini
 promissa Indulgentia Coniugio sum uoluptatibus;
 donec mundus populetur; Nunc uero scriptura
 tib;

Ampositum conpissit quod emissa est ista
uia quod Indulsetea; Unde et selomon p'stan
dit in spū celi; Tempus complendi et em
pus longe fieri conpissibus qui cepit spū
uicissit uatit p'p'et'gionib; Implatur
nouit'ia uat' cont'ntiam adq; uirginata
em celum adimplatur; Quic'at' em ad
do cordue sublym'ia; p'stan'it' conpissat
uati' em'at; ce postol'is; Quic'at' locos sic
et hominis ceusa cū x'p' non se p'p'et'gionu
bit; Respondiat' qui possit cepit
cepit; Non' go p'p'et'gionu cont'ntiam;
sed successio' p'p'et'gionu uirginates
uati' n'at'at' sed uolontat' possit'at'
laudat'; apostulo p'p'et'gionu; O uirgini
b; ce em p'p'et'gionu d'ni non habeo sed con
silio. Tem' quæm et ipse flid'at' di
hab'at; Sen'at' go hoc bonum et p'p'et'
instent' n'at'at' qm bonum et

hominis sic dicitur. Et admodum quibus in peccationem
 carnis non ad laudem necessitas ut oportet con
 lugi peccata; Unde et idem apostolus; Quis est
 In quid non concutit nubecula; Melius est enim
 nubere quaevis; Et legimus si accipitis uxorem
 non peccatis et si nubis huiusmodi non peccatis
 et non vis in aeternum dicitur vel minor quae
 habet voluntatem; Superbia enim peccatum
 non sunt sed per sollicitudinem mundi; quibus
 bona legimus dicitur uere uix possunt; Alii
 illi dicitur non peccatis in nubecula quoniam
 non uis in aeternum dicitur et dicitur uel quae
 in corde suo promissa; Sic et uis dicitur habere
 deum in aeternum; quia per in aeternum sicut
 dicitur. Ita et apostolus in hac ficit quod non
 dicitur per dicitur in aeternum quodam sibi ficit in
 huiusmodi; Sicut enim dicitur in aeternum
 quibus; dicitur in aeternum in aeternum in aeternum
 huiusmodi ob quae dicitur et sub aeternum.

psat de a sunt. In euangelio de uirginum
duobus sagittis de memorat. Sed illi gntia
habent possessio de qua accitit quis ex eo se dicit
at a sunt; Id est non quod impossibile est
necesse cogit; Sed quod uoluntas efficit
conat. Sic enim se patit; Dno dispo
atena sunt sponseris qui signat sunt
et qui ab hominibus; facta sunt et sunt qui
se ipsos ex se a sunt ppter regnum celorum.
Quibus etiam per se a m pphetiam dicit
similiter ut in domo sua et in m uis suis
locum nominat in meliorum am que
filios suos et filios suos; Nec illi qui sic
nec se unat a quibus; ipsi unum m
bro debilitat a ut gntia est non possunt
sicut sunt in uchi postea et regnum
Sufficiat utiq; quod xpi a sunt et dicit
et a custodiunt; Et a m pposito
sunt ut conlugia si possunt habent;

Ideq: ceteris conjugatis In domo di fidelib;
 ad equandum quicce coestitunt sunt p p e
 seculum non p p e signum celosum;
 Neq: Annuunt os anime uirtutis sed car
 nis necessitate aduguntur; Quocirca m h
 si tln uirginib; coestitunt donum ut
 tate celo hennis eos tenentum cogni uisti
 gus In h q t p p e b e a t qui conatteminati
 emulqum conduntib; non fugunt
 Ipsi sinatim no neguntat noue scort
 exa h e n s t h e n s i In h b e a t uirginatatis
 In cor p o s t In uol e a t c e s t i t a t i s In cor d e
 qui s e u n a t u r c e g n u m q u o c u m q ; I s t a
 quon n o s e q u i u e l c e u c h i a u e c h a .
 Et nisi t e n t u m u i r g i n i a t e s s e u n a t u r ;
 I t e e q : c e g n u m e a t e e m f i d e l i s q u i u i r g i
 n i t a t i s c o r p o r i s c e m i s e r u n t . S e d n o n
 q u o c u m q ; s t a t i l l e s e d q u o u s q ; I p s i p o a
 s p u n t : u n d e c o e u s i d u e s t n e t e n a t s e i t a t e s s
 donum sup uia e cor r u m p e d u r . u u l t o s

enim & tollit uirginates & elevat conuincit
cice; Fideliter enim dico facilius se unum
agnum et non quocumque; laeta est et quo
usque potestina coniugata humilis quae
superbia uirginis. Quomodo enim sequi
tur ad quem non uult accedere? et ut quo
modo accidit ad quem non uult uadiscat;
uidis quoniam mitis et humilis corde; pergam
ergo uirginis uice sublimiatis et spe humili
mitatis sequatur christum. Et ad opse
us tenet quod uocatur una et dicitur. Ita
ut pisse et uat et uice uirginatis.
et est et in modis; congruenter. sine
quibus pro dubio otiosum et inanis in eadem
uirginatis; Bonum autem si ad de
tur uirginatis et angelicam uicem ho
minibus; et est in modis; scribitur enim illi ergo
uirginis et probatur. quae sic conuenit
in se uia uacillat omnibus; nulloque
est sollicitudinis honore persequitur.

Curam huius mundi conlugat, copulac
 signat; paulo die dicitur dicit, uolo
 et uos sine sollicitudine esse. qui sine
 uxor^{is} se^{nt} sollicitus^{is} est; que di^{sc} sunt quo
 modo placere ad^o. qui cum uxor^{is}
 se^{nt} sollicitus^{is} est. que sunt mundi quo
 modo placere uxor^{is}. Unde cognoscitur
 non possit placere ad^o. huiusmodi contemni
 de uocatum quod p^{ro}fundetur seculorum in
 pedum huiusmodi curam. nihil enim p^{ro}dit
 & p^{ro}ditur est accione et ceteris. qui in le
 gantur seculorum; cum seculum tantum
 quod sibi in celo sic ad quod una supplicia
 p^{ro} eo quod seculo non in unum cuncta que
 cetera non in unum esse potuerunt; quod autem
 curam f^{er}unt in unum in benedictione uel dicitur;
 que est h^{ic} & ceteris; In gradibus enim uel
 uel in seculis dicitur. f^{er}unt nullatenus
 p^{ro} dicitur buntur; Nam neq; p^{ro} dicitur
 est in seculis dicitur uel docere sed in se con

contingere confite; ne illi usum la munda
cuat fecerit doctel officij sor' sibi vindicasse;
Ideoq; quid hoc tamen est quicquid go et
ceteris suis iustitiae proposita; Idcirco
uel amina uel uel itilly In ecclesia no
bilis uel insignis. In tunc ad hostia scilicet
caetia corpore In libertate et ceptis ostia
daat. adq; matrem quae coronae uis
necis gloriis nubitate p'p'ia;

LXII

Viducum mulat' p' **DEUDUIS;**

semplesuna. quae sum p'm p'mae In se p'
tuis legatur. ad quae hel' ces missus esse
scribitur. et uiduc' somnatis que
solebent hel' sum p' p'p'ia et unctum
ad minus adese. heret' et ludia illae
admirabilis uiduc' quae de lof' ne' ces
sitorum p'ncipe' a sum' faebat. scilicet
pudose hosae de uic' q; p' uerit;

In nouo ceu' In tunc In tunc In tunc
uiduc' legatur. quae d'm cognouit

Inferendam quismagna gratiam diuina access
 eius agnoscit: ceteraque potestati a bu
 eius accipit: Cuius quidam gradus in gi
 naccas p[er] se coniunctus est: unde ea
 xpm quamuis go p[er]p[er]at inducitur
 cognouit: p[er] h[oc] x[rist]o inducitur que ten
 teo for[is] uideat que p[er] h[oc] u[er]o que
 accipit accipit in m[er]itis in celo illa
 sequens sita. ille ceu[er]m inducitur ce postol[us]
 uocatur que postumus quam post conlugi
 In d[omi]n[u]m cap[itu]m & In d[omi]n[u]m su[m]m[u]m un[de] accipit.
 dicitur mundus legatur non minus
 ceterosum: s[ed] ceterosum unus in duxor
 unde cons equis est uaque plurimifuit
 n[on] ceterosum: Cecuecatur inducitur non
 sit non in ceu[er]m inducitur que h[oc]
 est inducitur. Iam ce postol[us] & p[er] h[oc] a
 dicitur: Si fuit in op[er]ib[us] bonis & timoniu[m]
 habet uaque: sic u[er]o h[oc] si filius edocuit.
 subceditur d[omi]n[u]m si op[er]ib[us] suscipit si ceteros

pedes lacuaria sicut bulaccione peccantibus; sub
ministracina. hoc est ignoatis uel in eorum posi
tis. si omne opus bonum subservat est bstru
et unius se concludens ut in omnibus; si a deo
plurimum; et lacuaria similes in habita
seō utiq; ipse lacuaria in eorum et modus ut ul
tus et lacuaria silicium quocumque se esse conant
cuius se lacuaria dignitate; post haec lacuaria
non committitur non multo uino silicium
sed per noua; nec solent haec lacuaria
fixis lacuaria uino. sed lacuaria luxuria post
haec lacuaria. benedicta uia prudentia do
cetena. Docet illis quidam promissa sed fami
nata et hoc non in deo sed per uicium. nec
hoc genus mulierum lacuaria solet se lacuaria
unde lacuaria lacuaria lacuaria lacuaria lacuaria
duces. Jam ceptulus notat lacuaria
usurpata lacuaria lacuaria lacuaria lacuaria
discuna circumsomus se lacuaria lacuaria
omne de lacuaria lacuaria lacuaria lacuaria

lacrimata; non solum ad se usque egre amare
 dicuntur. Loquuntur que non oportet,
 postea cetera. Idem apostolus de nati-
 onibus habet in duces. qui post profectum
 conscientie nubent cupiunt; cum in ing-
 luxum cessant. In christo nubent uolunt
 habere deum non qui per hunc fidem
 in matre fuerunt; Idem in eo quod per hunc
 uerum non fuerunt. nec tamen in late
 nubent sed nubent uolunt. et uultum
 eorum per se tunc nubido. non amor
 per se propositi sed ex parte delectationis.
 Idem quod nubent uolunt. et ideo non nu-
 bent quia in puni non passunt hunc
 hunc non nubent. et nubent que emittit
 stratus. Idem quem occultae flamma
 concupiscentiae uocatur stratus. quae per
 confessionis fornicatione delectat. et pigrit
 confessionis qui nisi in cor se detestant
 et dicitur sursum libidinis ruina.

Inmortans de poacondē fūna, si Indilicus
regona; unde dicitur apostolus; que
cūm Indilicus est uicis mortuac et sine
In laborib; cedq; In letum nullac discor
pagonē sed mociis ofationē quē dūm
LXIII dacionē sūmātib; **De conjugāis**

Lenocupe cōsulō et dīcūm fecit
ad cē eadē dicit ad hūmā tuem cū pō
cōtacionē subscūta sūmātib; dicit.
Cōtiet eamulā plicōmū eadē plet
dīcūm; Sed facit eadē mulier pūm
solacō quā conlugio fuit donē
pccādis Inobedīgē elāgā quos
In arē pccādis obedīgē sūmātib;
In pōt bēccādis sūmātib; mulier
sūpulsūm cōgnū sūmātib; librogā
sūmātib; cognouit eadē mulier
sūcē eadē cōpūta pōpōt cōlnsū
Cū sūgo ad lēcū lēbōfōm nūpō pū
cōsūmātib; arbulo et spīnātib; pccātib;

p[ro]p[ri]os adie[ct]os s[er]u[er]e s[er]u[er]e s[er]u[er]e in p[ro]p[ri]o
 nib[us]; et dicitur. unde p[ro]p[ri]o t[er]m[in]e acce[pt]o p[ro]p[ri]o
 tum. In dolo p[ro]p[ri]o in quid et dicitur et in m[er]ito p[ro]p[ri]o
 filium. Quos u[er]o q[ui]q[ue] c[on]s[er]u[er]at dicitur q[ui] u[er]o c[er]n[er]e
 mus c[er]n[er]e. lucasq[ue] sub[er]u[er]at; unde et ap[osto]l[us]
 colus p[ro]p[ri]o et dicitur; et u[er]o p[ro]p[ri]o in ac
 m[er]ito c[er]n[er]e h[er]e b[e]bunt h[er]e mod[us] non
 ac m[er]ito c[on]lugio p[ro]p[ri]o h[er]e h[er]e b[e]bunt h[er]e
 cul[er]e cubile nisi sine fructu h[er]e non p[ro]p[ri]o
 b[e]bunt h[er]e c[on]lugio et quod h[er]e dicitur h[er]e u[er]o
 acce[pt]o c[on]lugio h[er]e; Ideo qu[ia] n[on] p[ro]p[ri]o c[er]n[er]e
 nup[er]e dicitur n[on] c[er]n[er]e bonu[m] u[er]o u[er]o
 uel c[on]t[er]n[er]e uel e[st] u[er]o u[er]o c[on]t[er]n[er]e
 c[on]t[er]n[er]e c[on]lugio; H[er]e ac n[on] p[ro]p[ri]o bona
 sunt p[ro]p[ri]o que c[er]n[er]e ill[er]e sunt m[er]ito
 sunt; p[ro]p[ri]o m[er]ito m[er]ito sunt quod dicitur
 ap[osto]l[us]; Qui c[er]n[er]e cum u[er]o p[ro]p[ri]o sollici
 tus h[er]e q[ui]q[ue] m[er]ito. et dicitur p[ro]p[ri]o for
 m[er]ito ar[er]e unus quisq[ue] s[er]u[er]e u[er]o h[er]e
 quod non unus sed m[er]ito sed u[er]o u[er]o c[on]p[er]ant

Ipse p[ro]p[ter] m[er]it[um] d[omi]ni faceret conlugio in d[omi]no p[ro]p[ter] l[ib]id[ine].
Nec enim d[omi]n[us] homin[um] figur[um] esset siq[ue] p[ro]p[ter] m[er]it[um]
necessitate p[ro]p[ter] secessit unce de costis suis mutue
tece et unce m[ul]li f[er]u[n]cem finexia. sicq[ue] ceda
tamul[us] & aice uno in d[omi]no tenup[er]a funcia formee
hominib[us] deo[rum] g[ra]tis ceueat[ur] tece[m] et p[ro]p[ter]
mece di uolontate sece x[rist]i. Iam seun
dum specl[um] nup[er]os. sicut unus x[rist]i et unce
secl[us] sice sicut et unus uir et unce uxor teem
seundo g[ra]tis docum[en]tatum quee seun
dum x[rist]i sece docum[en]tatu nom[en] d[omi]ni h[ab]u[m] cece
monice m[er]it[um] edicatio uir[us] cepit p[ro]p[ter] m[er]it[um] seem & h[ab]u[m]
m[er]it[um] teceat[ur] a d[omi]no in unce cece ne efficia sed di
cit aliquis quod p[ro]p[ter] cece simul plurib[us] uxor
ib[us] usi sunt; Ergo p[ro]p[ter] cece nobis h[ab]u[m] cece
plur[us] sece h[ab]u[m] cece cequib[us] nec nup[er]a figu
p[ro]p[ter] cece; Secunde cece cece nup[er]os p[ro]p[ter]
incontine[n]cie libit cece postolus; Ne
h[ab]u[m] cece cece unu[m] q[ui]o nub[er]e quee
se pl[ur]i d[omi]ni libidin[em] cece cece cu[m] plurib[us] foim

cece: Spiritus enim nubendi hęc dicitur locum
 non est religionis sed criminis; Nec quod
 in ipse conlunatione conubio esse dicitur
 et obediuntur; Hoc cedit in ipse con
 ditione nomine facere sicut scriptum est
 fecit de hominibus fecit cum me seculum
 et famulatus fecit eos et benedixit eos di
 cibus; et sic et multa plura in ipse
 et ego similitudo fit nunc in eel dicitur
 quicquid fecerit in ipse dicitur quod
 ubi dicitur in uirginibus; Legitur in nubendi;
 Unce in uirginibus et in dicitur nolles uel
 et quicquid cumque; et sic patet hęc dicitur
 cum dicitur hęc dicitur sicut in dicitur
 Cūque hęc dicitur qui sicut dicitur ut eel dicitur
 neque; sicut dicitur neque; hęc dicitur hęc dicitur
 ut in dicitur in dicitur sicut dicitur neque; sicut
 hęc dicitur in dicitur sicut dicitur sicut dicitur
 sicut dicitur quicquid dicitur et dicitur
 in dicitur sicut dicitur hęc dicitur et dicitur

adulterii et huius non habetur, dum diuina & hęc
duos inuicemque in carnis corpore conlun-
xerunt, ut dicitur sic quisquis conpacti corporis
indivisi facti dicitur; Sed uideat legatur fidei
cebuatque; ceterum in immouitō exemplo cona-
nāte docet de uxore cuius uas deos dicit
Inquit ut dicitur quod p̄stare se non possit;
Cecidit enim mulieris uis ubi in melius uia
mulieris quicquid cecidit deorsum perdit
domus ideo p̄stare debetur in omnibus,
bonis factis uxo p̄stare quicquid cecidit
ut illi amittatur in sum et sequatur in se
ut corpus cecidit suū sic uas de dicit sequitur
xp̄m ostenditur huius cecidit uas p̄stare
cio nā ab p̄stare adq; & consensum
p̄stare sc̄ificacionis ob p̄stare et sine in pe-
dimāto cecidit, ostendit; uacat;
Nec in uas p̄stare dimāto cecidit sunt
omnia mulieris; et sic discindit de in unum
et cecidit p̄stare; In ostendit

apostolus mulieribus subiacet sicut unum suum, nec
 mulier ergo simpliciorum unum dicitur et nubi
 licet per se laici sicut dicitur non recordatur
 pro quibus subiacet sicut illis; At quippe dicitur
 mulieribus; conuersio autem dicitur unum dicitur
 et ipse unum dominum obicitur, obediendum est
 itaque sicut sicut dicitur propter unum dicitur
 unum quod dicitur sicut unum dicitur et dicitur
 et dicitur non dicitur et dicitur unum dicitur
 sed mulieribus propter unum dicitur et dicitur
 sicut dicitur propter unum dicitur quod dicitur
 aut unum hoc dicitur et dicitur sicut dicitur
 et; cuius dicitur sicut unum dicitur et dicitur
 suo unum dicitur et dicitur et dicitur
 conueniatur dicitur sicut dicitur et dicitur
 hinc dicitur et dicitur sicut dicitur et dicitur
 ergo dicitur et dicitur et dicitur et dicitur
 licet dicitur et dicitur et dicitur et dicitur
 legi dicitur et dicitur et dicitur et dicitur

simul et in eodem subleuatur. Ad conatū;
Sulle impāte p̄dā fidē et eto donā dū p̄cor
sumptus; et domus illa emissa et p̄p̄tā
uocabitur; Item nunc p̄dā nōn s̄c̄e em̄
topum siue ordinā cōfidem uenūciū
p̄sequemur; Quorum p̄m̄us ḡc̄us cōta
cum in opum. Secundo conp̄tā dūm d̄c̄ū
Lxxiii baptizato sum; **DE CECI CUMINIS**
Ceci cumini sunt qui p̄m̄um de ḡtā h̄tā
d̄m uenūciū h̄c̄ d̄c̄ū uolunt d̄m esse
d̄m d̄m x̄p̄o; et quia p̄m̄um de ḡtā h̄tā
p̄p̄tā d̄m d̄m l̄ḡe; Auduit d̄m d̄m d̄m
d̄m unūq̄. unde et uichus p̄f̄c̄c̄ d̄m d̄m quāsi
p̄m̄os d̄m d̄m p̄m̄um loquitur; Ceci cumi
nus id est ad uenūciū nōm̄n̄atur sc̄ilicet
unum agnus c̄c̄is d̄m̄ p̄l̄nquēat̄ r̄o p̄
uoc̄os idolo sum; puato c̄c̄is d̄m̄ & om̄n̄s
celo h̄c̄n̄s; In p̄dā d̄m̄ c̄c̄is d̄m̄
ceci cuminosum p̄p̄tā d̄m̄ d̄m̄
& c̄c̄is d̄m̄ d̄m̄ d̄m̄ In p̄m̄um d̄m̄ d̄m̄

De rōnis ceudunt. misce hęc ceudunt gredia. sed adhuc
non appellentur fidelis a rōne sēcē mērtōrū.
Istis enim scilicet symbolū tradidit quæsi
communione fidei et sēcē confessionis indicium
quo instruat cognoscant quælis iam ad gredia
gē xpi se habere se debeant. **LXVI. De symbolo.**

Symbolum cū quædam conpactis accipiunt
teli ratione instituti mērtōrū nō dixerunt.
Tradunt enim his uerbis quod post resurrectionē
dñi & se luceatōrū nō ceptatim cum p̄cedenti
sp̄s sēi discipulū hūc inflammata linguā omnium
gēdum loquebat quod p̄ se regio futurū
consecutus est. Ut nullæ hūc gēntes iā
nullæ linguæ barbaræ. Inaccessæ uel inuia
loquebatur, p̄ se p̄am q̄ cēno dactū ce
p̄ dicendū dī uerbū ce singulæ quæsq;
nec dōns cebit discisus. Itaq; cebluicē
normæ p̄ hūc sibi futurū p̄ se ce gōnis in
communē confidunt ne lo gēntes
cebluicē discēderat dūc sū ce quid

uel dissionum p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m dicitur h[uius] quicquid fide[m] x[risti]
In utroque dicitur Omne[m] suum In uno posuit et sp[iritu]
s[an]c[t]o p[ro]p[ter] h[uius] sibi p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m Indignum
conu[er]tendo In unum quod s[an]c[t]e debent componere
h[ab]ere itaq[ue] c[on]f[ite]nd[um] d[omi]n[u]m esse p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m con
fiteuntur. symbolu[m] e[ss]e h[oc] multas & iustissi
mas secessus appellare uoluerunt. Symbolu[m]
suum s[an]c[t]e & Indicum dicitur p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m & conu[er]tendo
hoc est quod plures In unum confiteuntur - idem
fecerunt apostoli In his s[er]monib[us] In unu[m] confe
tendo - unusquisq[ue] quod s[an]c[t]e. Indicum
est uel signum idem dicitur - qui nullo ampo
sicut p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m dicitur In ead[em] bus apostoloru[m]
p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m. Multas simul dicitur se esse apostolu[m]
x[risti] nomine[n]s quidam x[ristu]m sed In ead[em] s[er]mone
et d[omi]n[u]m In eis non nundantur. idem d[omi]n[u]m
est istud Indicu[m] posuere p[ro]p[ter] quod agnoscere
se aut h[uius] qui x[ristu]m cum uerbo s[an]c[t]e d[omi]n[u]m apostol
ces p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m et In libellis e[ss]e
obseruare fecerunt q[ui]a d[omi]n[u]m ab eis

pariter sonus uocis idem motus unusq; eadque
 eadem instructa bellaendis symbola discretae
 unusquisq; dux suis militibus; credat que legere
 quem uel signae uel indiciae nuncupandis,
 & cum uasi foras oclusisset quis quo dubitauit
 Insuper Insuper gaeus symbolu prodeceat
 si sit hostis ansodus, Idcirco his pacis signis
 non serbe mansuetis sed serbere cordibus
 crediderunt uterumque & nemine ex hac
 legione perit Insuper dum ex legione eadem
 ad infidelis solus seo sepositonem apostolopi
 credidionem dedicisse, Discessus itaq; cepit
 ut dicendum est ad predicandum istud uni ueni
 mitatis & fidei suscepostuly Indiciu Inposuisse,
 Est autem symbolum signum p quod cognoscitur
 ds quod quoq; plures exalibus accipiunt
 ut nouerint quicquid conuocediebulu fidei est
 tamne p se partant - In quo quidem pauci sunt
 uerba sed omnice conuocantur secece marte
 De ad f eum se spant hae b st uad m collecta sunt

et apostulis quicquid sunt credidit uel
nesciunt uel quia sunt per occupationibus
saeculi scripturas legere non possunt -
haec corda se habent sibi
sufficiens sententia salutem
est enim breue fidei uerbu[m] & Iohanne

apostolus
1^a cor
& iustis

prophetae predictu[m] uerbu[m] benedicti facit d[omi]n[u]s
supra, LXXVII. De regule fidei,
Hae post apostolos s[an]c[t]i uolunt carissima
fidei que doctores n[ost]ri crediderunt ut p[er] fide[m]
m[un]di p[er]sonam & filiu[m] & s[an]c[t]u[m] sp[iritu]m, unu[m] esse
s[an]c[t]u[m] & quidem q[ui] potestatis & s[an]c[t]i p[er]sona
& unu[m] d[omi]n[u]m inuisibilem ita ut singulis p[er]sona
sum p[er]sona s[an]c[t]itate nec substantia
trinitas nec p[er]sona debet omnino confun
di, p[er]sonam quoq[ue] consistit in genit[ur]o filiu[m]
genitum, sp[iritu]m au[t]em s[an]c[t]u[m] nec genit[ur]u[m] nec in
genitum - sed ex patre filioq[ue] procedentem
filiu[m] ex patre nec se[n]do natum - sp[iritu]m u[er]o
s[an]c[t]u[m] procedendo non nec se[n]si ipsu[m] quoque

146
filium & uirginem hominem sine peccato
suscepisse - ut quoniam solae bonitatis essent
sponsae leprosum misericorditer respiciat
quoniam ut peccatis esset fixum & resurrexisset
& cum eodem ipse carnis glorificatione ascen-
disset in celum in qua ad iudicium uiuorum
& mortuorum se peccatis ueniamus - eo quod
diuinae hominiae substantiae in utroque
perfectae; Unae Christi generasset personam
quia nec generata sit utriusque substantiae
in se generatae personae nec confundit generatam
unitates personae substantiae, cetero quippe
nec utrum excludit quae utriusque unius
in se maiestate se uenit - quod noui & ueteris
testamenti sceleribus commendat ueniamus;
Ille perfectae istae super historiae ueniamus per
soluit esse, Et quod neque deo neque esset
se se aliquid sit conpugnans aut cum
hereticis aliquid se ad - In his quibus
ueniamus dissident - sed quod in utroque;

Et tamen deo diuina peccatur eloquio. ut hoc
tandem modo fecerit quod siue uniuersae
nullae necessitate deus excedit siue nullae omnino
esse uisibilem Inuisibilemque substantiam,
nisi eumque deus eum bono deo bonae estatis
sic sed deus summe & Incommotabile bonus;
Est autem uero Insuper & mutabile bonae
eo quod animae Inest o homo & quod angelo
sum o homo & Inest autem uel animae non sit pass
diuinae substantiae sed deus est autem In nihilo
conditae & Incorporeae esse uidentur ostenditur;
sed imaginem eundem deus excedit ad quibus
ad prae hanc & Inest fere potest corporeae
esse nihil hominis ostenditur, ad imaginem
deus est autem pietate morum sine qua fides
diuini cultus o homo est autem Inest & cum Inest
o homo diuini cultus & unusquisque deum proximum
ut uel Inest diligens usque ad Inest o homo quoque
Inimicum suum prae deus prae ut prae deo
publicet. ceterum quoque ceterum pollui-

nam posse peccatum ubi pax non dicitur uoluntas
 confido legitime nuptias non est dicitur damp
 nandas, licet et quoque originale peccato
 obnoxia est dicitur nesci potestatis et si quis iustis
 fidelium uirginum uel conuenientium potestatis
 doceatur in scriptis, doceatur nesci unum
 tunc dicitur beatus quod nescit et uidetur,
 neque potestatis sita ad dicitur minus ad hunc
 singulis potestatis quibusque confidit sed ad singulos
 singulos potestatis donec, de quo dicitur et
 & legitur, Super quam uideris spiritum descendit
 et accendit super eum, hic est qui beatus dicit in spiritu
 sancto - & ego uidi & testimonium perhibui quia
 hic est filius dei, tunc peruenit et semel
 non est potestatis pro quod dicitur humane
 fragilitatis excessibus sine quibus in hac ciuitate
 esse non possumus - ita peruenit et fructus
 sic unius fac factamur delin peccata sicut
 scriptum est, Beati quos remissis sunt iniqui
 tates & quosum detestantur peccata,

itae sunt speculum p[ro]mund[um] et h[ab]ent
m[er]it[um] fornicem b[e]atissimi equo nobis usq[ue]
sp[iritu]s sc[ilicet] m[er]it[um] p[er]ennis usq[ue], h[ab]ent sicut
p[er]ccatum s[er]mone docet. E[rgo] p[er] q[ui]s d[omi]n[us]
sicut d[omi]ni populus lib[er]etur sp[iritu]s r[en]ouatur
sc[ilicet]. quicquid p[ro]m[er]it[um] sub[ter]no inoffenso
t[er]renis usq[ue] b[e]atizet ioh[ann]es -
s[er]uato non h[ab]et. non solum solum in qua
n[on] t[er]renis in sp[iritu] - s[ed] hoc solum addit
quod in p[ro]m[er]it[um] b[e]atizet. Sicut paul[us]
in actibus ap[osto]l[orum] p[er] ioh[ann]es b[e]atizet
p[ro]m[er]it[um] populum b[e]atizet. cui tam
ita dicitur. In aqua b[e]atizet
B[e]atizet ioh[ann]is m[er]it[um] s[er]uatur in illi
quendo sp[iritu]s sc[ilicet] d[omi]n[us] & p[er]ccatum uol[un]t
s[er]u[us] d[omi]ni p[er]ccat[um] in cunctis ost[en]ditur
Coepit ergo p[ro] f[er]re b[e]atizet ih[esu]s. ipse s[er]u[us]
b[e]atizet p[ro]mo in sp[iritu] sc[ilicet] sicut ioh[ann]es dicit,
Ego quidem b[e]atizet in aqua. m[er]it[um]
eundem usq[ue] s[er]u[us] quoniam uos n[on] scitis ipse b[e]atizet

uos inspūscō & igne hęc est pfecto bębtisimū ,
 Dī quibębtizet ut possint quibębtizandū
 sicut filij dī , tunc sunt dñm gēnē hęc bębtisimū ,
 pñmum bębtisimū quo sordis pēccatō sū pē
 gēnē dñi lęccęgam celuuntur sęcundum
 bębtisimū quo quis sęcunęuine suo p męstę
 nū bębtizandū - quo bębtisimū & dę xpi
 bębtizet et . ut & in hos sicut & in cęstis
 formę cęstis dę dę sicut dicebat cęd dę
 pulos suos filios zebedi , potęstis bibere calicę
 quę ego bibitus sum - & bębtisimū quę ego
 bębtizor , bębtizet itęq; bębtisimū dę
 gēminę figurę bębtisimū unū quo gēnē amur
 & lęccęgam celud quod cęstis mur in san
 guinę & dę dñm bębtisimū lęccęgam sūm
 quod lęccęgam sūm tēns figuręatur , Sicut
 & ille qui p singulas noctis fęc dę suū lęccęgam
 hęc bębtizet , qui imitętur cęnũ sionę męnassę
 & humilitętin nęnuitętin p quę męstę cor
 dę cęstis sunt qui imitęndū dę dę dę

pupheant illius in templo faceret, et longe ex
eudans p[er]deat suu[m] quicq[ue] nec ceusus fuit oculos
suos et luceat ad celum; b[e]n[e]dictu[m] d[omi]ni cequa
est, quod in p[ro]p[ri]e p[er]sionis xpi delat[ur]e
fluxia, nullumq[ue] celu[m] elumendi quod in hoc
mundo purget unius sc[ilicet] quod unius ce[le]bra
ideoq[ue] cum b[e]n[e]d[ic]t[ur] in xpo. p[er] ipsu[m] sc[ilicet] sc[ilicet]
mur ut purificatio unius ce[le]bra, fons ce[le]bra
origo omnium gl[ori]e ce[le]bra, et culus ce[le]bra
sunt, et in ad[ic]tu su[um] p[ro]p[ri]e ce[le]bra quib[us] sc[ilicet] un
gemus ce[le]bra ce[le]bra in ce[le]bra su[um] - p[ro]p[ri]e quon
constituitur, Septimus u[er]o h[ic] est qui sequar
as similis filio hominis sc[ilicet] ce[le]bra fornice
ignis sc[ilicet] bilimentum pedum - fundem b[e]n[e]d[ic]t[ur]
ceque - In quo pl[ur]im[us] diuinitate h[ic] habitat
corpo[re] ce[le]bra, In p[ro]p[ri]e ce[le]bra ce[le]bra et sp[irit]us
sc[ilicet] ce[le]bra b[e]n[e]d[ic]t[ur] donec consistant,
Unde neque ce[le]bra b[e]n[e]d[ic]t[ur] sc[ilicet] ce[le]bra officio
nisi qui sub[ic]it[ur] ce[le]bra, In quibus sc[ilicet] ce[le]bra
Sicut d[icit]ur, It[em] doceat omnes gentes.

bebarizentis eos in nomine patris et filii
 et spiritus sancti, proinde si obmissa quaelibet
 trinitatis personae bebarizentiarum de curmā
 fecerit insequens personis sollemniter
 nihil agatur nisi ad eam uocetur, nec enim
 cum ad iohannem bebarizentur eandem bab
 tismum sub trinitatis secessionem legatur
 pergitur, dicitur enim dominus. licet filius meus
 dilectus in quo mihi bene conplectui, pater
 in uoce filius in corpore spiritus huius sancti in colubis
 per beatum uisum speciem, Duae sunt namque
 secessionis species, prima cum secedo est quae
 staturatur dicebulo et pompis suis et unius
 conus secessionis illius, Secunda secedo
 est quae secedit in peccatum et filium et spiritum sanctum
 consistitur, Sane oculum oportet nos in xpo
 leuare quia et xps sanus pro nobis mortuus est,
 Sicut unus deus et filius unicus et natus secedo
 et unum bebarizentis sit, quia et xpi mors una
 pro nobis, in cuius imagine maxime permissum

Secundum fontem ut conspiciamus In christo mortem
Et hunc mundo est eadem quibus forma
Iesu et hominis eius magis simus - non sicut fuit
et corruptionem sicut scilicet fuit ad
mortem, quod si posset quisque profusus fuit
aliquo peccato non utrum leuare beneficio
sed potius de se peccatur, quod similitudine fontis
peccate mortificet, per factum autem deinde
baptismum uel ad purgationem originis uel
uel abluendum peccata profusa ostendit;
per uoluntatem ut ab originis peccato abluantur
quod ab eadem prima nequitia contrahuntur,
quod si ipse generatur et consistunt, per se
uocato se non christo abluuntur, nisi tenentur
et aequae et spiritu sancto. Deo dicentur, nisi tenentur
fuit et aequae et spiritu sancto non potest uideri signum,
Quique potius uoluntatem per uoluntatem profusa
tenentur, qui ad nunc loqui de se de se nascuntur,
Sicut autem eorum multa et sardi quorum uocato
alium peccato respondeat, dum baptizantur.

que uiscerum p[er] se[m]p[er] ad h[oc] p[er]fect[um] origina
 le delictu[m], p[er] h[oc] a[m]b[us] mortis p[er] p[er]suas
 cedonem mendac[em]. Intra ibit & ma[n]d[atum] In[ter]
 quos est actu originis purgetur beatis[m]e sal
 uat[i]o[n]is. Et hoc p[ro]bat ut homo nouit p[er] fide[m]
 beatitudinis sp[irit]u[m] se[m]p[er] ad h[oc] p[er]sequi.
 Non ut ^{Pena} p[er] h[oc] a[m]b[us] mortis possit absolui,
 Illud u[er]o quod n[on] p[ro]p[ri]e n[on] e[st] clerici b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]is
 licet nisi t[er]m[in]um sacerdotibus In euang[eli]o
 legimus, et postol[is] t[er]m[in]um p[ro]missu[m] ih[esu]
 post resurrexerunt diebus illis, Sicut misit
 petro. & ego mitto uos. Et h[oc] cum dixisset
 Insufflauit & dixit, Accipite sp[irit]u[m] sc[ilicet] quod
 p[er]missu[m] est p[er] peccata p[er]mittendur[um] est, & quod
 de d[e]i[n]g[er]is de d[e]i[n]g[er]is, Et in alio loco,
 Et docet omnes gentes b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]is eos. In nomine
 patris & filii & sp[irit]u[m] sc[ilicet] sc[ilicet], Unde constat b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]is
 solus sacerdos esse t[er]m[in]um e[st] q[ui] minist[er]
 num n[on] e[st] ipsis d[i]c[t]ionib[us] & p[er] se[m]p[er] e[st] licitum
 e[st] q[ui] ep[iscop]o uel p[ro]p[ri]e, nisi h[oc] p[er] eul[ogiu]m & s[an]c[t]is

ultima lingua loquitur necessitudo quod
etiam laicus fidelibus plerumque promittitur
nequis de seculo sine remedio seculare
baptismi evadit. hinc dicitur eadem sitaem
in peccatis & filii & sps sci ad affectione do
editur baptismum suscipisse - non ratum
baptizandi sed solae eximae & eximae
inpositione purgandi sunt, baptismum
suum non est hominis meritum sed xpi,
Ideoque nihil inest ^{an} hinc dicitur confidens beb
Azari quod secretum sem est - uanum
homicidae ministrum ^{do} pulluatur,
habet quidem baptismum xpi hinc dicitur sed
quae de se unice fide est. nihil pdest.
ad ubi ingressus fuit. sed in baptismum
quod non habuit fons ad p. niam. Incipit
la illy pdest ad seclum - quod dicitur accipit
ad pbo. Sed quae fons accipit in pbo.
dum cum usque non mutatur sed cognoscitur
cessat et dicitur p. niam non dicitur

fecerit legus p[ro]m[iss]o de[st]it[ut]io[n]em non mutuo ca[er]e[re]
 test[is] - ca[er]e[re] i[ur]is, **LXVIII. De chrysmate,**
Chrysm secretum dicitur moyses in eode[m] lib[er]o
 d[omi]no & composuit & confudit quod p[ri]mis
 ca[er]on & ph[ar]is[ae]us in testimonium secreti d[omi]ni et
 sc[ri]ptur[ar]um p[ro] unctis sunt, Deniq[ue] quoq[ue] et regis
 chrysmate secretum dicitur, Unde & x[rist]i nunciu[m]
 p[ro]centur sicut scriptum est, Nolite accingere
 x[rist]i m[em]bra, Et act[us] quoq[ue] eo[m]p[os]it[us] in regibus
 & sacerdotibus accenduntur mystica unctio quae
 x[rist]i figuratur, Unde & ipsu[m] nomen ce
 chrysmate dicitur, Sed post quem d[omi]n[us] n[ost]r[us]
 usq[ue] p[er] & sacerdos & d[omi]nos eode[m] cel[est]i et
 mystico unguento et delibatur, Unguentio
 non solum pontifex & regis sed omnes ecclesiae
 unctio[n]is chrysmate ⁱⁿ consecratur, p[ro] quod
 membrum est & d[omi]ni sacerdos & regis -
 quae genus p[ro]p[ri]e & sacerdotale sumus -
 ideo post leuissimum unguimus & x[rist]i nomine
 consecramur, **Explicit,**